

Meerjarenperspectief 2026-2030

Registratienummer
25.0445118

Datum
13 mei 2025

Versie
2.0

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Strategische visie	5
3	Ontwikkelingen	7
4	Effecten en thema's	9
5.	Doorvertaling en financiën	18
	Bijlage 1. Financiële tabellen	29

1 Inleiding

Het meerjarenperspectief (MJP) 2026-2030 is een richtlijn voor de inhoudelijke en financiële koers van de komende jaren. De basis van dit MJP komt voort uit een reeks van sturende documenten die samen onze richting en ambities uitzetten. Dat zijn onze Deltavisie, het Waterplan HHNK 2022-2027 en het Coalitieprogramma 2023-2027 'Water verbindt'.

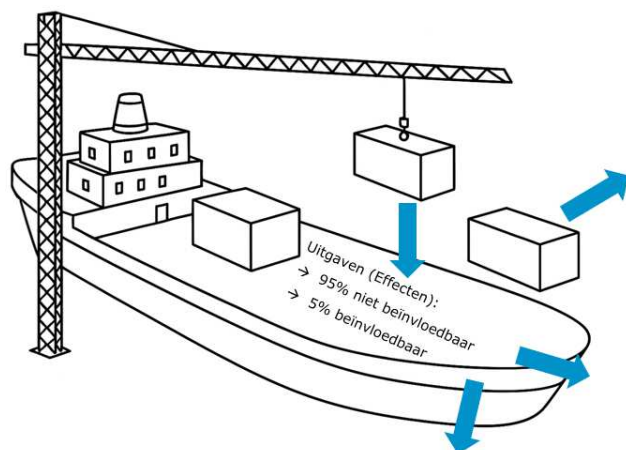
1.1 Nieuwe opzet meerjarenperspectief

Naar aanleiding van de bestuurlijke behandeling van het MJP 2025-2029 is een klankbordgroep opgericht. Het doel van de klankbordgroep was om mee te denken, wensen vanuit het algemeen bestuur in te brengen en klankbord te zijn bij de herijking van het MJP-proces met daarbij de focus op de informatiewaarde. Denk hierbij aan informatie op een andere manier presenteren, de hoeveelheid, toegankelijkheid en duidelijkheid van informatie en het onderscheid tussen hoofdlijn en detail. De klankbordgroep heeft haar aanbevelingen met het algemeen en dagelijks bestuur in december 2024 gedeeld.

Door de geografische ligging, onder zeeniveau, van ons beheergebied en de aard van onze (beheer)werkzaamheden is een groot deel van onze uitgaven niet beïnvloedbaar. Het verschil (de delta) met het vorige MJP en ook bij bestuursvoorstellen is ingedeeld in vijf categorieën:

1. taakuitvoering
2. wet- en regelgeving
3. autonome ontwikkelingen
4. heroverweging van eerdere besluiten
5. bestuurlijke keuzes (discretionaire ruimte)

Deze indeling kan helpen de discussie te voeren waar en op welke onderwerpen kan worden bijgestuurd. Daarnaast draagt het bij aan de behoefte om meer op hoofdlijn en minder in detail te sturen.

1.2 Planning en control cyclus

Het MJP is onderdeel van onze planning en control (P&C) cyclus, zie bijgaande figuur. Het MJP is het startpunt van deze jaarlijkse cyclus, waarbij de Deltavisie, het Waterplan en het Coalitieprogramma input geven aan het MJP. In onze P&C-cyclus werken we met een gelaagde structuur. We gebruiken hiervoor Effect – Resultaat – Prestatie (ERP). Bovenaan staan de (maatschappelijke) effecten waaraan we werken. Dit zijn onze taken en doelstellingen op het hoogste niveau en hier zetten we ons voor de lange termijn op in. Onze effecten zijn Waterveiligheid, Voldoende en Gezond water, Schoon Water, Crisisbeheersing, Veilige (vaar)wegen en Bestuur en

organisatie. Onder de effecten is een uitsplitsing gemaakt naar resultaten. Deze dragen bij aan de ambities van het effect. Onder de resultaten staan de prestaties. Dit zijn concretere subdoelstellingen. Door deze prestaties te realiseren, worden de bovenliggende resultaten in het effect op termijn ook behaald. Inmiddels zijn er ook een aantal brede maatschappelijke opgaven, die meerdere effecten beïnvloeden. Dit zijn zogenoemde thema's. De vier thema's, die onze effecten raken en waarin wij bijdragen, zijn: ruimtelijke adaptatie, duurzaamheid, biodiversiteit en datagedreven werken. In het MJP wordt gerapporteerd op effectniveau.

In onderstaande tabel lichten wij de documenten uit de P&C cyclus toe.

Document	Doel	Richting
Deltavisie	Samen met het gebied is in 2011/2012 de Deltavisie ontwikkeld als stap in een proces op weg naar een gezamenlijke dynamische visie op het klimaatbestendig maken van onze regio waarbij de Deltavisie de basis is voor die samenwerking. Vastgesteld door het algemeen bestuur. In 2025/2026 wordt gewerkt aan een nieuwe toekomstvisie voor HHNK, TV2050+.	Vooruitkijkend
Waterplan HHNK 2022-2027	In het Waterplan (www.waterplanhhnk.nl) presenteren we de koers voor de zes jaar aan de omgeving en de opgaven waar we als waterschap en samen met anderen aan werken. Vastgesteld door het algemeen bestuur.	Vooruitkijkend
Coalitieprogramma 2023-2027	Met het coalitieprogramma worden de belangrijkste speerpunten van de coalitie weergegeven voor de collegeperiode. Vastgesteld door het algemeen bestuur.	Vooruitkijkend
Meerjarenperspectief	Het Meerjarenperspectief is een document waarin op hoofdlijnen onze koers wordt beschreven met de bijbehorende prioriteiten, keuzes en budgetten voor de komende vijf jaar. Daarnaast geeft het inzicht in de (nieuwe) lange termijn ontwikkelingen en trends met focus op de beleidsmatige koers. Het MJP is een vertaling van het Waterplan en onze lange termijn visie. Vastgesteld door het algemeen bestuur.	Vooruitkijkend
Begroting	Met de begroting, de eerste jaarschijf van het meerjarenperspectief, geeft het algemeen bestuur de kaders af voor het komende jaar. Daarnaast verstrekt zij aan het dagelijks bestuur de opdracht voor de te behalen doelstellingen en financiële kaders, uitgewerkt in de ERP-structuur (Effecten, Resultaten en Prestaties), om haar controlerende functie uit te kunnen oefenen.	Vooruitkijkend
Concernrapportages	Via de concernrapportages informeert het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur periodiek over de uitvoering van de lopende begroting. De concernrapportage is voornamelijk een afwijkingenrapportage waarin aangegeven wordt in hoeverre we inhoudelijk en financieel op koers liggen.	Terugkijkend
Begrotingswijziging	Met de begrotingswijziging wordt de begrotingsrechtmatigheid geborgd en de begroting aangepast met de meest recente financiële ontwikkelingen. Deze wordt gelijktijdig met de tweede concernrapportage opgesteld.	Vooruitkijkend
Jaarstukken	Met de jaarstukken legt het dagelijks bestuur verantwoording af aan het algemeen bestuur over de aanwending van de toegekende middelen. De jaarstukken geven aan of we bereikt hebben wat we ons hadden voorgenomen en of dit is gelukt binnen de gestelde kaders van de begroting.	Terugkijkend

1.3 Leeswijzer

Het MJP schetst de geplande activiteiten, strategische initiatieven en financiële overwegingen voor de komende vijf jaar. Na deze inleiding volgt in hoofdstuk 2 een omschrijving van onze strategische visie (nu is dat de Deltavisie, en daaronder het Waterplan) en hoe deze van invloed is op dit MJP. Daarna volgt in hoofdstuk 3 een overzicht van de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen. De inhoudelijke invloed hiervan op de effecten is beschreven in hoofdstuk 4. Als laatste wordt in hoofdstuk 5 *Doorvertaling en financiën* een overzicht gegeven van de financiële uitgangspunten, de invloed van niet-beïnvloedbare ontwikkelingen en keuzes op onze financiën. In de bijlage zijn de financiële tabellen toegevoegd.

2 Strategische visie

2.1 Onze visie (lange termijn)

Met gemeenten, belangenorganisaties, burgers en provincie hebben we keuzes gemaakt voor onze effecten. Deze zijn vertaald in de Deltavisie. De Deltavisie is vertaald in een Waterplan voor de middellange termijn (2022-2027). Momenteel wordt opnieuw verkend hoe we ons gaan verhouden tot toekomstige opgaven en ontwikkelingen. Dit wordt opgenomen in de Toekomstvisie voor 2050 en verder (TV2050+). Vooralsnog zijn de Deltavisie en het Waterplan onze vertrekpunten voor het MJP.

De basisbeginselen van de Deltavisie zijn:

- Klimaatverandering als uitgangspunt
- Samenwerking vanaf begin (initiatief)
- Werken met dilemma's, niet met oplossingen
- Doel boven norm
- Transparante belangenafweging
- Werken vanuit een risicogerichte benadering
- Waterbeheer is onderdeel van de ruimtelijke ordening
- Korte en lange termijn (decennia) in beschouwing nemen
- Meerwaarde voor ons gebied tegen de laagste maatschappelijke kosten nastreven

Naast deze basisbeginselen beschrijft de Deltavisie onze lange termijn koers voor waterveiligheid, wateroverlast en voldoende schoon zoetwater, waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

Waterveiligheid

Wonen onder zeeniveau is minder logisch dan je denkt:

- Creëer meer veiligheidsbewustzijn in het gebied
- Open de dialoog over de gevolgen
- Werk aan de preventie behoudt de hoogste prioriteit

Wateroverlast

- Wateroverlast is schadelijk, maar niet levensbedreigend
- Ontwikkeling van een basisniveau voor de preventie (intrinsieke robuustheid)
- Inzetten op gevolgbeperking voor een kosteneffectief waterbeheer in de toekomst. We ontwikkelen dit samen met het gebied
- Vergroten en verbeteren van de flexibele besturing van het totale systeem (boezem en polders)
- Als er schade ontstaat, is dat in gebieden die tegen een stootje kunnen; we spreken daarover een schaderegeling af met het gebied

Voldoende schoon zoetwater

Zoetwater wordt kostbaar en minder vanzelfsprekend. We zorgen voor een duurzame en eerlijke verdeling op een basaal niveau en met de huidige infrastructuur. Dat doen we door in te zetten op een duurzaam beheer van de beschikbare hoeveelheid schoon zoetwater. Daarvoor hanteren wij de term: Trias Aquatica (naar analogie van de Trias Energetica):

1. Zuinig met zoetwater!
2. Inzetten en ontwikkelen van 'nieuwe' zoetwaterbronnen
3. Veiligstellen van de klassieke zoetwaterbron

De Deltavisie is uitgewerkt in ons huidige waterbeheerprogramma (WBP6), zie [Waterplan HHNK](#).

Het Waterplan beschrijft de koers voor de periode 2022-2027 en de opgaven waar we zelf, en met anderen, aan werken. We leven in een dynamische tijd met meerdere wereldwijde transities en crises. Klimatologisch, ecologisch, technologisch en maatschappelijk verandert er veel. Daardoor is steeds meer aandacht en belang bij het waterbeheer. Ook kunnen we bijdragen aan maatschappelijke opgaven zoals biodiversiteitsherstel en de energietransitie.

2.2 Uitwerking visie in meerjarenperspectief (periode vijf jaar)

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen beschreven hoe we de komende MJP periode invulling geven aan onze lange termijn visie. Omdat we de Deltavisie sinds 2012 hebben, zijn genoemde basisbeginselen en inhoudelijke richtingen al onderdeel geworden van onze werkwijze in beleid, beheer, onderhoud en programma's. Als de nieuwe Toekomstvisie HHNK 2050+ is vastgesteld wordt in deze paragraaf concreet gemaakt welke uitwerking dat heeft op het MJP.

3 Ontwikkelingen

Dit hoofdstuk presenteert de voor ons relevante inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze doelen en de financiële positie. Daarbij betrekken wij de speerpunten uit het coalitieprogramma en het Waterplan. Het identificeert belangrijke trends en uitdagingen die onze werkzaamheden kunnen beïnvloeden.

Op het gebied van **klimaat** zien we de volgende ontwikkelingen:

- Versnelling van de zeespiegelstijging, naar +34 tot +38 cm in 2050 en +44 tot +88cm in 2100, gevolgen voor verzilting.
- Toename van droogte, de gemiddelde temperatuur hitte en zonuren. Het is vaker droger in het voorjaar en de zomer).
- Nattere winters en toename van extreme zomerbuien. Dit heeft gevolgen voor de opgave klimaatadaptatie.
- Mogelijk sterkere windstoten en valwinden bij buien, weinig verandering in windsnelheid en windrichting.
- Klimaatverandering zet ook biodiversiteit en waterkwaliteit (KRW doelen) onder druk. Ook heeft het invloed op bodemdaling en verzilting.
- Water en bodem sturend; grenzen aan het systeem komen op termijn in zicht. Daarnaast forse druk op de fysieke ruimte door veelheid aan behoeften (zoals woningbouw, landbouw, natuur, industrie/bedrijvigheid en waterbelang). Onze adviesrol in de ruimtelijke ordening wordt groter.

Voor **technologie** houden we rekening met:

- Snelle technologische ontwikkelingen zuiveringsprocessen.
- Digital decade, data gedreven waterbeheer en kunstmatige intelligentie.
- Beschikbaarheid van elektriciteitsaansluitingen en netcongestie.
- Toename dreiging cybercriminaliteit en hybride oorlogvoering.
- Veel nieuwe (Europese) wet- en regelgeving in aantocht, gericht op digitale dienstverlening, privacy en cybersecurity.
- *Big tech* en andere grote technologiebedrijven verdringen kleinere innovatieve bedrijven.

Op **maatschappelijk** vlak komen onderstaande ontwikkelingen op ons af:

- Geopolitieke verhoudingen: snelle veranderingen in de wereldorde en machtsverhoudingen. Daarnaast kunnen ook landelijke politieke ontwikkelingen invloed hebben op ons werk en de financiële ruimte.
- Druk op energie-, materiaal- en grondstofkosten mede door geopolitieke spanningen. Dit kan leiden tot stijgende rente- en energietarieven.
- Herziening Richtlijn stedelijk afvalwater; hogere eisen aan waterzuivering.
- Toegenomen aandacht voor waterkwaliteit en natuurbescherming.
- Financierbaarheid en maakbaarheid grote transitie staat onder druk.

Op het vlak van **personeel**, geconfronteerd met uitdagingen op het terrein van verbinding, verandering, beheersing, arbeidsmarkt en technologie, maken wij strategische keuzes:

- De uitdagingen liggen bijvoorbeeld op het vlak van veel vaker proactief bijdragen aan ontwikkelingen in onze omgeving, de toename van complexiteit van het werk, de toenemende eisen van aantoonbaarheid en verantwoording, de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en de technologische ontwikkelingen zoals drones en *artificial intelligence* (AI). Hierbij spelen bewuste afwegingen zoals *'make, buy, or ally'* (zelf doen, uitbesteden of samenwerken), maximale ontwikkeling en benutting van intern talent en aantrekkelijk werkgeverschap een centrale rol.
- We positioneren ons als een ontwikkelingsgerichte werkgever met maatschappelijke meerwaarde, wat ook wordt benut in onze arbeidsmarktbenadering

Verwerking in MJP

In het volgende hoofdstuk wordt de inhoudelijke verbinding beschreven tussen deze ontwikkelingen en onze effecten. De financiële gevolgen worden weergegeven in het hoofdstuk *Doorvertaling en financiën*.

4 Effecten en thema's

In dit hoofdstuk volgt een vertaling van de ontwikkelingen naar onze effecten en thema's. Hierin wordt beschreven wat het doel is van het effect met de bijbehorende resultaten en wat we willen bereiken in de MJP periode. Het verschil oftewel de delta ten opzichte van het vorige MJP wordt volgens de eerste drie categorieën van de klankbordgroep per effect getoond voor de exploitatie en investeringen. De toelichting op de mutaties in deze categorieën staat in hoofdstuk 5.

4.1 Effecten

Waterveiligheid

Het belang van waterveiligheid geldt voor ons allemaal, nu en in de toekomst. We hanteren het principe van meerlaagse veiligheid. Bij de zorg voor waterveiligheid trekken we met onze partners en omgeving op. Onze keringen hebben, binnen de randvoorwaarden van waterveiligheid, maatschappelijk toegevoegde waarde.

Ons beheergebied is groot en divers. Dat vraagt om een gebiedsgerichte aanpak die we verwerken in de producten die we ontwikkelen. Vanwege bodemdaling en klimaatverandering, met zeespiegelstijging en stormen als gevolg, is continu inzicht in de stand van onze waterkeringen cruciaal. Dit vraagt om actuele, betrouwbare, toegankelijke en veilige informatievoorziening. Gegevensmanagement vormt een belangrijke basis, waarbij we gebruik maken van nieuwe technieken. Voor de regionale keringen zetten we in op een transitie van grote versterkingen naar gerichte ingrepen.

Binnen dit effect werken we aan de volgende resultaten:

- We beperken het overstromingsrisico door onze keringen te laten voldoen aan het afgesproken beschermingsniveau en ze risicogestuurd te beheren. Zo geven we invulling aan de zorgplicht.
- Ons beheergebied achter de keringen is in 2050 klimaatbestendig ingericht waarbij water (en bodem) sturend zijn in het vergroten van de waterveiligheid.
- Binnen de randvoorwaarden van de waterveiligheidsfunctie hebben onze keringen maatschappelijk toegevoegde waarde, zoals natuur, biodiversiteit, landbouw, cultuurhistorie, recreatie, duurzame energie en bebouwing.

Het programma Waterveiligheid 2030 en de daarbij horende datagedreven manier van werken brengt *realtime* monitoring binnen handbereik, waardoor we sneller kunnen reageren op veranderingen en ingrijpen als dat nodig is. De focus ligt op het verder professionaliseren van alle activiteiten die onder de zorgplicht vallen. Zo lopen we de achterstanden verder in op onderhoud en professionaliseren we activiteiten zoals assetmanagement. Eind dit jaar volgt er een bestuursvoorstel om de restopgave van het programma verbetering boezemkades (VBK) inzichtelijk te maken, maar ook na 2030 zal er structureel onderhoudsbudget benodigd zijn om de regionale keringen aan de norm te laten voldoen. We benutten de kansen voor het bevorderen van biodiversiteit in lijn met de gedragscode en uitvoeringsagenda. We nemen het beheer van (nieuw) areaal van het project Markermeerdijken gefaseerd in beheer. Ook voeren we de nieuwe toetsings- en beoordelingsrondes voor de primaire en regionale keringen uit. Afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming gaan we verder met het project Dijkkwartier en kijken we naar de toekomst met een beheerstrategie veerkrachtige kust.

Hieronder de verschillen ten opzichte van het vorig MJP voor de exploitatie en de investeringen.

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I*
1. Taakuitvoering:						
Solidariteitsbijdrage HWBP	0,1	1,0	0,1	-0,2	-10,0	S
Subsidie Rijk voor uren HWBP-programma's	-0,2	0,3	-	0,1	-	I
Bijdrage bestrijding muskusratten	-	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	S
Waterveiligheid 2030 - BONSAI	-	-	-	-	-	S
Beoordeling primaire keringen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S
Toetsing regionale keringen	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	S
2. Wet- en regelgeving	-	-	-	-	-	
3. Autonome ontwikkelingen	-	-	-	-	-	
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	1,0	2,3	1,0	0,8	-9,2	

*Structureel / incidenteel

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving investering (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
1. Taakuitvoering:						
Het project Traject Den Oever – Den Helder waterbouwasfalt is verschoven van 2025 naar 2026	-3,6	-	-	-	-	-3,6
Minimaal verschil bij Waterveiligheid anno 2030 vanwege fasering	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,5
HWBP: De projecten Den Oever-Den Helder en Monnickendam Zeedijk verschuiven ten opzichte van het vorige MJP naar achteren in de tijd	-1,7	-3,1	0,2	0,1	1,1	-3,5
HWBP2: de verschillen in 2027 en 2028 wordt veroorzaakt door verschuivingen in de tijd	-0,3	12,3	-11,8	-	-	0,2
Afronding	0,1	-0,1	-	-0,1	-0,1	-0,1
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	-5,6	9,0	-11,7	-0,1	0,9	-7,5

Voldoende water

Voldoende water betekent niet te veel, maar ook niet te weinig water, om zo het gebied leefbaar te houden. Het gaat hierbij om wateroverlast en watertekort te beperken in extreme weersomstandigheden. Hierbij ondersteunen en faciliteren we de toegekende functies in ons gebied. Naast de zorg voor voldoende water onder normale weersomstandigheden zorgen we in droge perioden voor voldoende wateraanvoer en in natte perioden met plotselinge, heftige neerslag in korte tijd voor voldoende afvoer. Het grootste deel van ons beheer en onderhoud gaat over het dagelijks peilbeheer en het onderhoud van ons watersysteem.

Klimaatverandering maakt het steeds lastiger om het hele jaar voldoende water te hebben in ons beheergebied. Door de zeespiegelstijging, bodemdaling, langdurige droge periodes en toename van schutbewegingen met open zeewater, bestaat ook een toenemende kans op verzilting. We hebben met onze partners en inwoners de taak om ons gebied klimaatbestendig en waterrobuust te maken.

Binnen dit effect werken we aan de volgende resultaten:

- Ons gebied is uiterlijk 2050 klimaatbestendig en leefbaar door voldoende water aan- en afvoer en een optimale verdeling van het beschikbare water.
- Het watersysteem en de beheerinstrumenten zijn op orde en afgestemd met de omgeving.
- De zoetwatervoorraad is adaptief aan de klimaatveranderingen.

We voeren de projecten van de Wateropgave 2.0 uit en implementeren de gedragscode beheer en onderhoud in ons maai- en baggerprogramma's. Daarnaast realiseren we vernieuwing van de hoofdpoot van onze procesautomatisering. We optimaliseren de informatievoorziening zodat we beschikken over een actueel inzicht in de onderhoudstoestand van ons areaal waterlopen, duikers en

het peilbeheer. De peilbesluiten Zijpe en Callantsoog worden afgerond en we versnellen de berekeningen voor ruimte voor groen in onze waterlopen.

De structurele principes van Water en Bodem sturend vertalen we naar gebiedsprocessen in ons gebied. Dit vraagt van ons dat we processen anders inrichten, we ons nieuwe competenties en kennis eigen moeten maken, toegankelijke informatie moeten kunnen aanbieden, integrale visies voor ons gebied moeten gaan ontwikkelen en intensivering van de contacten met onze partners in ons beheergebied. Met het programma zoetwaterbeschikbaarheid richten we ons op het tegengaan van verzilting, bodemdaling, zuinige omgang met water en de kwaliteit van het grondwater. We blijven aandacht besteden aan het vergroten van zelfvoorzienendheid en slim en zuinig omgaan met water. Verder doen we onderzoek naar de veengebieden en bodemdaling en intensiveren we onze rol ten aanzien van grondwaterkwaliteit.

Hieronder de verschillen ten opzichte van het vorig MJP voor de exploitatie en de investeringen.

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I
0. Bestuursbesluiten na vorig MJP:						
Vitaal en kwetsbaar	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1	-	I
1. Taakuitvoering:						
Onderhoud gemalen: toename objecten	-0,4	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	S
Onderhoud stuwen en inlaten: toename objecten	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	S
Maaien natte profiel	-	-	-0,1	-0,1	-0,1	S
2. Wet- en regelgeving	-	-	-	-	-	
3. Autonome ontwikkelingen:						
Energiekosten (waaronder netwerkkosten)	0,1	-	-	-	-0,4	S
Overname Stedelijk Water	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	S
Afronding	-	-	0,1	-	-	
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	-0,4	-0,7	-0,8	-0,8	-1,1	

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving investering (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
1. Taakuitvoering:						
Door invoering van de Omgevingswet is er bij Wateropgave 2.0 vertraging opgelopen waardoor kosten zijn verschoven naar toekomstige jaren	-0,8	-0,6	-0,5	-1,4	-1,4	-4,8
Nieuwbouw gemaal Kwelvaart komt vanuit de keuzewijzer MJP 2024-2027	-1,1	-1,1	-1,1	-	-	-3,3
Elektrische koppeling gemaal Helsdeur en Oostever	-0,5	-0,5	-	-	-	-1,1
In het Klimaat- en Energieprogramma (KEP) is altijd rekening gehouden met € 20 miljoen investering voor windenergie	3,2	-2,5	-3,2	-3,2	-3,3	-8,9
Enkele kleinere verschillen	-0,3	0,1	0,1	-	0,3	0,2
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	0,5	-4,6	-4,7	-4,6	-4,4	-17,8

Gezond water

We werken continu aan gezond water. De afspraken uit het Nationaal Waterplan en de Deltavisie geven richting aan de manier waarop we beheren en verbeteren. Het ambitieniveau bepalen we door maatschappelijke wensen en resultaatverplichtende doelstellingen die zijn uitgewerkt voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). Ook blijven we het monitoren van de waterkwaliteit optimaliseren.

Binnen dit effect werken we aan het volgende resultaat:

- In periode tot en met 2027 hebben we onze verantwoordelijkheid maximaal ingezet in het bijdragen aan de doelen voor 2027.

We voeren het maatregelenpakket van de Kaderrichtlijn Water 2022-2027 en de extra impuls uit. Hiermee geven wij invulling aan onze verantwoordelijkheid in het realiseren van het doelbereik

2027. Wij zijn voor het behalen van de doelen in onze 51 gebieden afhankelijk van acties van derden en nadere inzichten op het gebied van handelingsperspectieven. De verwachting is dat we met name de chemische doelen niet zullen realiseren in 2027. De ecologische doelen betreffen gebiedsgericht maatwerk en zijn in 2025 technisch bijgesteld op basis van de laatste inzichten. Ook bereiden we ons voor op de nieuwe planperiode voor de KRW 2028-2033. We continueren het Landbouwportaal, waarbij we onderzoek doen naar verbreding met nieuwe thema's. Daarnaast ligt de focus op de realisatie van het project Natte Infrastructuur Noordkop waarin we een nieuwe vismigratieroute realiseren van het IJsselmeer naar de Waddenzee en de aanleg van een nieuw gemaal bij Oostoever. Daarmee bevorderen we ook de toekomstbestendigheid van de Amstelmeerboezem.

Hieronder de verschillen ten opzichte van het vorig MJP voor de exploitatie en de investeringen.

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I
0. Bestuursbesluiten na vorig MJP:						
Impulsprogramma KRW (incl. personeelskosten)	-1,9	-1,3	-	-	-	I
Begroting 2025, Waterproef	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	S
1. Taakuitvoering	-	-	-	-	-	
2. Wet- en regelgeving	-	-	-	-	-	
3. Autonome ontwikkelingen	-	-	-	-	-	
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	-2,4	-1,8	-0,5	-0,5	-0,5	

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving investering (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
1. Taakuitvoering:						
Voor Infrastructuur Natte Noordkop is in 2024 een aanvullend krediet toegekend door het algemeen bestuur	-1,4	-2,3	-	-	-	-3,7
De bedragen voor KRW-3 zijn aangepast op basis van het resterend krediet	-0,6	-0,9	-	-	-	-1,5
Afronding	0,1	-	-	-	-	-
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	-1,9	-3,2	-	-	-	-5,2

Schoon water

Met het effect Schoon water dragen we bij aan de volksgezondheid en leefbaarheid van ons gebied. Het door inwoners en bedrijven geproduceerde en door de gemeenten ingezamelde afvalwater zuiveren we op een zo duurzaam en circulair mogelijke wijze. Binnen dit effect werken we aan de volgende resultaten:

- De bedrijfsvoering is toekomstbestendig.
- We realiseren een systemsprong in de waterketen.
- We leveren in samenwerking een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de omgeving.
- We werken aan een klimaatneutrale waterketen.

Klimaatverandering, ruimtelijke ontwikkelingen, veranderende wet- en regelgeving en een assertievere maatschappij hebben impact op het effect Schoon water. Door de groei van de bevolking en industrie ontstaan grotere afvalwatervolumes van een andere samenstelling. De druk op de ruimte neemt daardoor toe. Door nieuwe of aangepaste wetgeving worden de kwaliteitsnormen aangescherpt. Burgers en bedrijven hebben hoge verwachtingen over hoe wij ons werk doen. Daarnaast leven wij wet- en regelgeving na, zijn transparant en duidelijk en beantwoorden we vragen snel en adequaat. We transformeren daarom de rioolwaterzuiveringsinstallaties van afvalverwerkingsinstallaties naar energie- en grondstoffenfabrieken. Daarnaast moeten we in de nabije toekomst het afvalwater intensiever zuiveren en microverontreinigingen uit het afvalwater verwijderen. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe eisen voor het zuiveren van afvalwater moeten we meer doen dan alleen het optimaliseren

van de huidige installaties, er zijn grote aanpassingen in het afvalwaterketensysteem nodig. Hiervoor is een systeemsporg noodzakelijk naar nieuwe manieren van zuiveringen en samenwerking met partners en we pakken dit aan in wat wij noemen 'De Grote Verbouwing van de Waterketen'. Hiervoor zijn tenminste een onderzoeks- en investeringsprogramma en een veranderagenda voor de organisatie nodig. In de tussentijd draait de wereld door en moeten onze installaties 24/7 presteren. Bij onderhoud en aanpassingen aan de installaties kiezen we voor de best beschikbare, meest klimaatneutrale en circulaire technieken, waarbij we rekening houden met de keuzes die we maken ten aanzien van de Grote Verbouwing van de Waterketen.

Het principe "wat er niet inkomt hoeft er ook niet uit" wordt steeds belangrijker. Daarom versterken we onze samenwerking met partners en bedrijven in de afvalwaterketen.

Data is één van onze assets en een belangrijk sturingsinstrument voor een toekomstbestendige afvalwaterketen. Met innovatieve informatievoorziening zorgen we voor effectief onderhoud, een doelmatige samenwerking en een goede basis voor nieuwe manieren van zuiveren.

Al deze uitdagingen kunnen en willen we niet alleen aangaan. We werken daarom samen en in afstemming met onze waterketenpartners en met kennisinstituten en bedrijven aan een doelmatige waterketen.

Onze bedrijfsvoering is toekomstbestendig, dus betrouwbaar en stabiel, maar ook flexibel genoeg om te kunnen inspelen op technologische ontwikkelingen en veranderingen in de omgeving. Om hierop te kunnen anticiperen en mee te bewegen met de maatschappij, werken we aan een blijvend veerkrachtige en flexibele organisatie die bereid is durf te tonen en keuzes te maken in periodes van onzekerheid. Om de opgave nu en in de toekomst maakbaar te houden benutten we de landelijke afstemming van vraag en capaciteit van de markt.

Hieronder de verschillen ten opzichte van het vorig MJP voor de exploitatie en de investeringen.

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I
0. Bestuursbesluiten na vorig MJP:						
Vitaal en kwetsbaar	-0,9	-0,5	-0,1	-0,1	-	I
1. Taakuitvoering:						
Kosten slibverwerking	-1,4	-1,3	-1,2	-1,2	-1,2	S
Afvalwaterbehandeling door Waternet	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S
Vergoeding vervanging IBA's	0,3	0,2	-	-	-	I
Programma renovatie rwzi's	-	-	-	-	-9,0	S
Onderhoud rwzi's	-1,6	-1,5	-1,6	-1,5	-1,6	S
Incidentele subsidie	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	I
Eerder opgelegde besparingen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	S
Samenwerking in de waterketen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	S
Chemicaliën	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S
2. Wet- en regelgeving:						
Vergunningen advieskosten en legeskosten	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	S
Bijdrage vanuit separate afvalwaterstromen (SAWS)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	S
3. Autonome ontwikkelingen:						
Energiekosten (waaronder netwerkkosten)	-	-0,2	-1,0	-1,6	-2,1	S
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	-1,9	-1,5	-2,1	-2,7	-12,1	

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving investering (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
1. Taakuitvoering:						
Vervanging van beluchting op rwzi's in het kader van energiebesparingsplicht	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2	-15,8
Voor vernieuwen rwzi Wieringen wordt aanvullend krediet aangevraagd van 7,5 mln. De verwachting is dat het voorstel hiertoe in de eerste helft van 2025 aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd.	-6,4	-5,7	-	-	-	-12,1

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving investering (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Daarnaast een verschuiving van 2025 naar 2026-2027						
De besluitvorming over de uitvoeringsagenda voor de grote verbouwing verschuift naar 2026 en daardoor verschuiven bedragen door in de tijd	0,4	1,8	2,1	2,8	-0,7	6,3
Project Centrale slibgisting rwzi Geestmerambacht is in 2024 verder uitgewerkt. Hierdoor is beter zicht gekomen op het benodigde budget inclusief een verschuiving van 2026 naar 2028. Totaal effect is beperkt	14,1	-1,6	-12,0	-1,6	-3,2	-4,3
Renovatie rwzi's met in gang van 2030 naar exploitatie	-	-	-	-	8,0	8,0
Relatief kleine verschillen en verschuivingen bij diverse projecten/investeringsprogramma's	3,3	-6,8	2,0	3,0	2,0	3,3
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	8,2	-15,5	-11,1	1,0	2,9	-14,6

Veilige (vaar)wegen

Binnen veilige (vaar)wegen gaan we verder met het overdragen van de data, de kadastrale overdracht en het beheer van de wegen. Verder geven we uitvoering aan de samenwerking met de provincie voor het vaarwegbeheer. Binnen dit effect werken we aan de volgende resultaten:

- HHNK is op termijn geen wegbeheerder meer.
- Onze wegen zijn verkeersveilig, berijdbaar, ingepast in het landschap en dragen bij aan de bereikbaarheid.
- We voldoen aan de afspraken met de provincie rond vaarwegbeheer.

Hieronder de verschillen ten opzichte van het vorig MJP voor de exploitatie. Investerings zijn niet relevant.

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I
1. Taakuitvoering	-	-	-	-	-	
2. Wet- en regelgeving	-	-	-	-	-	
3. Autonome ontwikkelingen:						
Overdracht wegen	-1,0	-0,5	-	-	-	I
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	-1,0	-0,5	-	-	-	

Crisisbeheersing

Voor het effect crisisbeheersing is het doel om in extreme situaties en crises onze kerntaken uit te blijven oefenen. We bereiden ons daarom voor om de bedrijfsvoering weer zo snel als mogelijk doorgang te laten vinden en economische schade, leed en maatschappelijke ontwrichting zoveel mogelijk te beperken en voorkomen. Binnen dit effect werken we aan de volgende resultaten:

- Wij zijn pro-actief, waakzaam en alert zodat we dreigingen vroegtijdig signaleren en preventief handelen om crises te voorkomen.
- Wij hebben een bestendig netwerk ten behoeve van de crisisbeheersing.
- Wij treden bij (dreigende) crises slagvaardig en doelgericht op om schade en leed te beperken en maatschappelijke ontwrichting en slachtoffers te voorkomen.

De focus ligt op de basis op orde houden en verder professionaliseren. Voor de visie crisisbeheersing 2030 wordt een uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin wordt een aantal prioriteiten opgenomen, waaronder het inrichten van het informatieknooppunt, het opzetten en onderhouden van ons netwerk met crisispartners, het verkennen en waar mogelijk implementeren van de verdere samenwerking in ons beheergebied, het verder uitwerken van draaiboeken en protocollen en het versterken van de effectiviteit van de crisisbeheersingsorganisatie via opleiden-trainen-oefenen.

Doordat we onze informatie integraal ontsluiten en zichtbaar maken kunnen we 24/7 het risicoprofiel bepalen en scenario's opstellen.

Bestuur en organisatie

Diverse maatschappelijke ontwikkelingen hebben impact op onze organisatie en onze manier van werken. Inventiviteit, creativiteit en flexibiliteit zijn nodig om onze en andere maatschappelijke opgaven te realiseren in een omgeving waar veel verantwoordelijkheden bij veel verschillende partijen liggen. Binnen dit effect werken we aan de volgende resultaten:

- Een democratisch gekozen bestuur dat aantoonbaar rechtmatig in overleg met de omgeving acteert.
- Een moderne organisatie die efficiënt en effectief handelt.

De focus ligt op veiligheid, voldoende en gekwalificeerd personeel, interne beheersing, financiële rechtmatigheid, uitvoering en handhaving, duurzaamheid, informatiehuishouding en externe communicatie. We implementeren de inrichting van het interne beheersingsraamwerk (drie lijnen model). Vergunning, handhaving en toezicht is solide ingericht (VTH). Vanwege de veelheid aan digitale wetgeving, verordeningen en richtlijnen professionaliseren we de inrichting van de procesautomatisering en implementeren we het informatiebeleidsplan 2026-2030. We voldoen aan het gewenste volwassenheidsniveau voor de Baseline Informatieveiligheid Overheid, NIS-2, privacy- en andere cyberwetgeving en werken aan een toekomstbestendige IT-ondersteuning voor onze belastingprocessen. We organiseren de waterschapsverkiezingen in 2027. We stimuleren het waterbewustzijn onder andere door ons watererfgoed en voeren de Wet open overheid (Woo) uit. In onze visie op maatschappelijk verantwoorde overheid (MVO) zijn de maatschappij (people), milieu (planet) en economie (prosperity) de vertrekpunten voor samenwerking met de omgeving. Met arbeidsmarktcommunicatie zetten we ons neer als aantrekkelijke werkgever.

Hieronder de verschillen ten opzichte van het vorig MJP voor de exploitatie en de investeringen.

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I
1. Taakuitvoering:						
Personeelskosten (excl. impulsprogramma KRW)	1,8	-0,1	2,1	3,1	4,9	S
Laadpalen voor materieel	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S
Onderhoud molens	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S
Opbrengsten leges	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	S
Onderhoud van software	-	0,2	0,2	0,2	0,2	S
Dwanginvordering	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	S
2. Wet- en regelgeving:						
Bedrijfskleding/Persoonlijke beschermingsmiddelen	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S
Verkiezingen	-	-0,6	-	-	-	I
WOO-programma	-	-	-0,2	-0,2	-0,2	I
3. Autonome ontwikkelingen:						
Licenties	-1,5	-1,8	-2,0	-2,3	-2,5	S
Energiekosten	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	S
Suppletie-aangifte VPB	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	S
Kapitaallasten (afschrijvingskosten)	-2,4	0,9	-1,5	-1,5	-1,3	I
Rentekosten en -opbrengsten	5,5	4,6	2,5	1,7	2,0	I
Dividend NWB	4,7	-	-	-	-	I
Aanpassing inflatiepercentage (CPB)	-0,1	-0,3	-0,5	-0,9	-1,2	S
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	7,8	2,7	0,6	0,1	1,9	

Verschillen t.o.v. MJP 2025-2029 Omschrijving investering (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
1. Taakuitvoering:						
Aanpassen fundering en constructie t.b.v. bovenloopkraan werf Zwaagdijk	-0,1	-	-	-	-	-0,1
Groot onderhoud Waterproef 2025-2026	0,2	-	-	-	-	0,2
Vrachtwagen t.b.v. werf Texel 2024-2025	-0,5	-	-	-	-	-0,5
Groot materieel 2026 t/m 2030	0,1	0,1	0,1	-0,1	-	0,2
Afronding	0,1	-	0,1	-	-	0,2
Totaal (-/- = hogere kosten/lagere opbrengsten)	-0,2	0,1	0,2	-0,1	-	-0,1

4.2 Thema's

Op grond van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is het programma **Ruimtelijke Adaptatie** gestart om gericht te werken aan een klimaatbestendig en veerkrachtig Hollands Noorderkwartier in 2050. Het programma is gericht op activatie van gebiedspartners, kennisdeling, samenwerkingen aanjagen en kansen pakken. De eerste cyclus van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is bijna ten einde. Een van de uitkomsten zijn de uitvoeringsmaatregelen die de komende jaren uitgevoerd worden om onze vitale en kwetsbare objecten klimaatbestendig te maken. Klimaatverandering vraagt van ons een grotere impuls. Versneld beleid en aanpak is hard nodig. Een nieuwe programmaperiode is noodzakelijk om de doelen in 2050 te behalen. In opdracht vanuit het Rijk start in 2025 de nieuwe DPRA-cyclus. We voeren nieuwe klimaatstresstesten uit om kwetsbare locaties en de impact van klimaatverandering scherper in beeld te krijgen en voeren risicodialogen om tot nieuwe uitvoeringsagenda's te komen in de werkregio Noorderkwartier. De nieuwe uitvoeringsagenda's bieden vanaf 2026 voor ons een belangrijke basis voor verdere samenwerking en het klimaatbestendiger maken van ons (water)systeem. Er wordt van ons meer inzet gevraagd om grootschalige initiatieven van de grond te krijgen en om gericht kwetsbaarheden weg te nemen.

Als maatschappelijk verantwoorde overheid dragen we bij aan **Duurzaamheid** om klimaatverandering tegen te gaan. Onze ambitie is om klimaat- en energieneutraal te zijn. Dit doen we onder andere door het zelf opwekken van energie via zon, wind en biogas, het scheiden van bedrijfsafval, het verwijderen van grondstoffen uit reststromen en het verlagen van de CO₂-uitstoot. Het Klimaat- en Energieprogramma krijgt met K35 een opvolger en hierin nemen we ook aanvullende ambities op over andere broeikasgassen dan CO₂ zoals lachgas en methaan uit rwzi's, over onze bijdrage aan de circulaire economie en het monitoren van emissies uit zakelijk en woon-werkverkeer. Daarnaast is meer aandacht voor energiebesparing en blijven we aquathermie aanbieden als bron van warmte/koude voor de warmtetransitie. Via duurzaam opdrachtgeverschap krijgt duurzaamheid structureel de aandacht zoals 'Schoon en Emissieloos Bouwen' bij zowel interne als externe opdrachtverlening.

Biodiversiteit is van belang voor het waterbeheer. Door omzetting van natuur in landbouwgrond en door verstedelijking is op veel plekken in de wereld de oorspronkelijk aanwezige biodiversiteit verloren gegaan. In onze visie op biodiversiteit, die verder is uitgewerkt in een uitvoeringsagenda met concrete maatregelen, werken we aan een rijke biodiversiteit in ons beheergebied en een toekomstbestendige leefomgeving. Hierbij zetten we sterk in op samenwerking met onze partners, waaronder de landbouwsector, natuurbeheerders, provincie Noord-Holland, RWS en gemeenten en inwoners. Dit doen we in onze effecten onder andere door het versterken van natuurverbindingen, ecologisch beheer van onze assets, inzet van de leggertool, het KRW-impulsprogramma en het aanleggen van natuurvriendelijke oevers.

Datagedreven werken betekent het verbeteren van de gehele datacyclus, zodat deze onze werkzaamheden optimaal ondersteunt. Van het vastleggen en inwinnen van data tot het gebruik van de data voor traditionele én innovatieve taken. We zien dat digitale innovatie het verschil kan maken in de grote opgaven in onze primaire taken, bij de toenemende krapte op de arbeidsmarkt en toenemende verwachtingen van de maatschappij. Het datagedreven werken levert innovaties op waaronder reductie van broeikasgassen met AI, integrale informatievoorziening voor crisisbeheersing en goede digitale dienstverlening aan inwoners en bedrijven. De volgende stap is het creëren van data waardeketens over de effecten heen. Andere voorbeelden van datagedreven werken waar we aan werken zijn:

- Drone opnames en sensorisering van keringen via een IoT netwerk om sterkte van de kering aantoonbaar te maken.
- Optimaliseren informatievoorziening voor continu inzicht in het peilbeheer.
- *Digital twin* modellen voor het optimaliseren van zuiveringen, innovaties voor de Grote Verbouwing en *dashboard* basiszuiveringsbeeld.
- *Digital decade*: Implementeren van de verplichte digitale wet- en regelgeving die vanuit de sector, Europa en landelijk op ons afkomt volgens een gebalanceerde roadmap en implementatie van wettelijk vereiste digitale dienstverlening. Dit doen we aan de hand van leidende principes en de bestaande visie op dienstverlening, met oog voor digitale inclusie.
- Uniformeren *system engineering*, digitale contractbeheersing en digitale samenwerking bij de grote realisatie- en onderhoudsprojecten. Zowel intern als met de marktpartijen.
- Creëren van een data infrastructuur die het meten, opslaan en delen van grote hoeveelheden data mogelijk maakt.

5. Doorvertaling en financiën

In de eerdere hoofdstukken zijn onze strategische visie en de belangrijkste ontwikkelingen besproken die van invloed zijn op ons beleid. Daarbij hebben we per effect ook de eerste drie categorieën getoond. In dit hoofdstuk worden de vijf categorieën nader toegelicht. Deze categorieën zijn "taakuitvoering", "wet- en regelgeving", "autonome ontwikkelingen", "heroverweging van eerdere besluiten" en "bestuurlijke keuzes".

De eerste drie categorieën worden toegelicht in de paragraaf niet-beïnvloedbare ontwikkelingen en de laatste twee categorieën in de paragraaf bestuurlijke ruimte. Uiteindelijk worden de financiële gevolgen concreet gemaakt en gekoppeld aan de verwachte invloed op de tarieven.

5.1 Niet-beïnvloedbare ontwikkelingen

In deze paragraaf staan de niet-beïnvloedbare ontwikkelingen. Allereerst verwerken wij in het MJP alle bestuurlijke besluiten die genomen zijn na vaststelling van het MJP 2025-2029, de begroting 2025 en de jaarstukken 2024.

Bestuursbesluiten na vorig MJP

Nr.	Exploitatietekort (Bedragen x 1 miljoen euro)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I	Effect
	0. Bestuursbesluiten na vorig MJP							
1	Vitaal en kwetsbaar	-1,1	-0,6	-0,3	-0,2	-	I	SW+VW
2	Impulsprogramma KRW (incl. personeelskosten)	-1,9	-1,3	-	-	-	I	GW
3	Begroting 2025, Waterproef	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	S	GW
	Subtotaal	-3,5	-2,4	-0,8	-0,7	-0,5		

Toelichting op de bestuursbesluiten na vaststelling van het vorige MJP:

1. Voor vitaal en kwetsbaar is budget opgenomen op basis van een besluit van het algemeen bestuur.
2. Impulsprogramma KRW: in de begroting 2025 zijn per abuis de totale exploitatiekosten (€ 0,9 miljoen) volledig opgenomen. Deze kosten hadden verdeeld moeten worden over de jaren 2025-2027. Tegenover dit nadeel van € 0,3 miljoen in 2026 en 2027 ontstaat in 2025 een voordeel van € 0,6 miljoen. Daarbij is de toekenning in 2026 en 2027 conform het besluit. Ook de incidentele personeelskosten in de jaren 2026 en 2027 zijn toegevoegd.
3. Structureel hogere kosten Waterproef. Deze hogere kosten zijn reeds meegenomen in de begroting 2025 en zijn nu meerjarig verwerkt.

We hebben actief gestuurd op een zo beperkt mogelijke verhoging van budgetten en kredieten. Hierbij hebben we gezocht naar oplossingen en de aanvraag van extra formatieplaatsen weten te beperken tot de fte's genoemd onder de bestuurlijke keuzes. Dit is mede bewerkstelligd door toegekende formatieplekken uit eerdere keuzewijzers te benutten voor gelijksoortige functies die nu meer nodig zijn. Het gaat hierbij om:

- Een tweetal fte voor adviseur provinciaal programma landelijk gebied en een fte adviseur ruimtelijke ordening. Deze worden benut voor een fte in de kritieke functie voor het beheer en onderhoud van elektrotechnische installaties en twee fte voor een robuust peilbeheer;
- Voor het verstevigen van de uitvoerende taken op het gebied van vergunning, handhaving en toezicht (VTH) is een voorstel opgenomen onder de bestuurlijke keuzes. In dit voorstel is meegenomen dat door gerichtere aansturing een formatieplek voor rechtmatige en doelmatige inkoop die is toegekend via de keuzewijzer van het MJP 2024-2027, ingezet kan worden voor de uitvoering van de wettelijk voorgeschreven beleidsmatige taken op het gebied van VTH;

- Vanwege de veelheid aan wetgeving, verordeningen en richtlijnen professionaliseren we de inrichting van de procesautomatisering en implementeren we het informatiebeleidsplan 2026-2029. Om de inrichting van de procesautomatisering te kunnen professionaliseren, is uitbreiding van de formatie nodig. Dit is mogelijk door 1,3 fte vanuit de toekenning IBP hiervoor in te zetten. In 2024 en 2025 is de organisatie versterkt op functioneel beheer en databeheer en zien we dat de urgentie voor versterking en professionalisering van procesautomatiseringsbeheer groter is dan op eerstgenoemde terreinen.

De niet-beïnvloedbare ontwikkelingen bestaan verder uit de eerste drie categorieën, namelijk: taakuitvoering, wet- en regelgeving en autonome ontwikkelingen.

Taakuitvoering

Hieronder valt, zoals beschreven in artikel 1 van de Waterschapswet, de waterstaatkundige verzorging van ons beheergebied. Het betreft het beheer van de watersystemen, het zuiveren van afvalwater en het beheer en voorkomen van schade aan waterstaatswerken. Daarnaast betreft het de regie voeren tijdens uiteenlopende (mogelijke) crises. Ook omvat het de taken vanuit bestuur en bedrijfsvoering. Dit alles op basis van het wettelijk minimum.

Wet- en regelgeving

Deze categorie omvat nieuwe en aanvullende wet- en regelgeving.

Autonome ontwikkelingen

Hieronder vallen financiële ontwikkelingen, zoals prijsstijgingen en -dalingen door externe factoren. Denk aan inflatie, loonsomstijging, rente en energie. Het is belangrijk om te realiseren dat deze inschatting onderhevig kan zijn aan veranderingen door nieuwe ontwikkelingen.

De eerste drie categorieën aan niet-beïnvloedbare ontwikkelingen staan in de volgende tabel:

Nr.	Exploitatie (Bedragen x 1 miljoen euro)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I	Effect
	1. Taakuitvoering							
4	Personeelskosten (excl. impulsprogramma KRW)	1,8	-0,1	2,1	3,1	4,9	S	BO
5	Solidariteitsbijdrage HWBP	0,1	1,0	0,1	-0,2	-10,0	S	WV
6	Kosten slibverwerking	-1,4	-1,3	-1,2	-1,2	-1,2	S	SW
7	Overdracht wegen	-1,0	-0,5	-	-	-	I	VVW
8	Subsidie Rijk voor uren HWBP-programma's	-0,2	0,3	-	0,1	-	I	WV
9	Bijdrage bestrijding muskusratten	-	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	S	WV
10	Afvalwaterbehandeling door Waternet	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S	SW
11	Vergoeding vervanging IBA's	0,3	0,2	-	-	-	I	SW
12	Programma renovatie rwzi's	-	-	-	-	-9,0	S	SW
13	Onderhoud rwzi's	-1,6	-1,5	-1,6	-1,5	-1,6	S	SW
14	Onderhoud gemalen: toename objecten	-0,4	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	S	VW
15	Incidentele subsidie	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	I	SW
16	Onderhoud stuwen en inlaten: toename objecten	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	S	VW
17	Laadpalen voor materieel	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S	BO
18	Onderhoud molens	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S	BO
19	Maaien natte profiel	-	-	-0,1	-0,1	-0,1	S	VW
20	Waterveiligheid 2030 - BONSAI	-	-	-	-	-	S	WV
21	Opbrengsten leges	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	S	BO
22	Eerder opgelegde besparingen	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	S	SW
23	Samenwerking in de waterketen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	S	SW
24	Chemicaliën	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S	SW
25	Onderhoud van software	-	0,2	0,2	0,2	0,2	S	BO

Nr.	Exploitatie (Bedragen x 1 miljoen euro)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I	Effect
26	Beoordeling primaire keringen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	S	WV
27	Dwanginvordering	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	S	BO
28	Toetsing regionale keringen	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	S	WV
	Subtotaal	-1,8	-2,0	-0,8	0,0	-17,2		
	2. Wet- en regelgeving							
29	Vergunningen advieskosten en legeskosten	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	S	SW
30	Bedrijfskleding/PBM	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	S	BO
31	Verkiezingen	-	-0,6	-	-	-	I	BO
32	WOO-programma	-	-	-0,2	-0,2	-0,2	I	BO
33	Bijdrage vanuit separate afvalwaterstromen (SAWS)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	S	SW
	Subtotaal	2,1	1,5	2,0	2,0	2,0		
	3. Autonome ontwikkelingen							
34	Licenties	-1,5	-1,8	-2,0	-2,3	-2,5	S	BO
35	Energiekosten	-0,1	-0,4	-1,2	-1,8	-2,7	S	SW+VW +BO
36	Suppletie-aangifte VPB	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	S	BO
37	Overname Stedelijk Water	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	S	VW
38	Kapitaallasten (afschrijvingskosten)	-2,4	0,9	-1,5	-1,5	-1,3	I	BO
39	Rentekosten en -opbrengsten	5,5	4,6	2,5	1,7	2,0	I	BO
40	Dividend NWB	4,7	-	-	-	-		BO
41	Aanpassing inflatiepercentage (CPB)	-0,2	-0,3	-0,5	-0,9	-1,2	S	BO
	Subtotaal	6,4	3,4	-2,2	-4,4	-5,3		
	Subtotaal extra kosten 0 t/m 3	-13,7	-11,0	-11,2	-12,6	-32,6		
	Subtotaal besparingen/hogere inkomsten 0 t/m 3	17,0	11,6	9,4	9,6	11,7		
	Exploitatieresultaat 0 t/m 3	3,3	0,6	-1,8	-3,0	-20,9		

Toelichting op niet-beïnvloedbare ontwikkelingen:

- De personeelskosten vallen lager uit als gevolg van een andere manier van berekenen van de loonsomstijging. In de berekening van de loonsomstijging werd rekening gehouden met een periodieke inschaling van 0,8%. In het formatiebeleid rekenen we voor een generieke formatieplaats op 97% van de loonsom. Hierdoor vervalt de periodieke inschaling in de berekening van de loonsomstijging. Voor de personeelskosten anders dan de loonsom wordt dezelfde lagere loonsomstijging gehanteerd. Dit zorgt voor een structurele verlaging van de personeelskosten.
Daarnaast is het voorlopige cao-akkoord voor 2025 en 2026 doorgerekend en verwerkt.
- Het algemeen bestuur heeft in oktober 2024 besloten om in te stemmen met het intentiebesluit van de Unie van Waterschappen om alle waterschappen extra financiële middelen voor het landelijke HWBP in de periode 2030-2036 beschikbaar te laten stellen. Hierdoor wordt de solidariteitsbijdrage HWBP vanaf 2030 verhoogd. Voor de overige jaren is de bijdrage aangepast op basis van de ontvangen raming van de Unie van Waterschappen.
- Toename kosten slibverwerking. Door sluiting van de SDI zal vanaf 1 januari 2026 het aandeelhouderstarief gaan gelden welke naar verwachting stijgt met 8,3% op basis van de kadernota van de GR Slib.
- Kadastrale en notariële kosten voor de reeds in beheer overgedragen wegen en inzet van de post onvoorzien voor overdracht wegen.
- Subsidie HWBP-programma's. De verwachte opbrengsten zijn geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten. Wijzigingen in de kosten van de benodigde personeelsinzet zijn verwerkt onder punt 4 personeelskosten.

9. De jaarlijkse bijdrage aan Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden voor de muskusrattenbestrijding.
10. Voor Afvalwaterbehandeling door Waternet is een verhoging doorgevoerd die in lijn ligt met het door Waternet (extern/online) gecommuniceerde tarief voor 2025. Wij hanteren dit tarief ook voor de jaren 2026 tot en met 2030 omdat we geen andere prognose hebben ontvangen.
11. Betreft de vergoeding die wij krijgen van de gemeente voor het vervangen van de IBA's voor de jaren 2026 en 2027. De inhuurkosten staan bij de personeelskosten onder 4. Het project is in 2027 afgerond.
12. Uit hoofde van aangepaste financiële wet- en regelgeving moet het programma renovatie rwzi's per 2030 opgevoerd worden onder exploitatie (was investeringen). Op basis van een nieuwe meerjarige werkraming (waar ook het huidige investeringsprogramma op gebaseerd is) wordt verwacht dat er een budget van € 9 miljoen nodig is voor 2030 in plaats van de € 8 miljoen vanuit het investeringsprogramma. Dit betreft onze zuiveringstaak en daarom staat het onder taakuitvoering.
13. Toename onderhoudskosten rwzi's door diverse oorzaken, waaronder:
 - Civiel onderhoud: inspectie leidingen rwzi's en herstellen terreinverharding.
 - Mechanisch onderhoud: nieuw onderhoudscontract WKK Heiloo, in bedrijf houden WKK Zaandam als gevolg van netcongestie.
 - Elektrisch onderhoud: budget voor applicatiebeheer vanwege aanschaf nieuw besturingssysteem.
 - Overig onderhoud: budget voor ondersteuning door (voornamelijk externe) werktuigbouwkundig- en elektromonteurs.
 - Overige diensten door derden: extra budget gereserveerd voor voorspellend onderhoud (*predictive maintenance*).
14. Onderhoud gemalen: toename objecten
 - Areaal gemalen is uitgebreid met Gemaal Waardse Dijk (Wateropgave 1.5) en Gemaal Monnickendam, dit wordt toegevoegd aan het gemalenprogramma.
 - Instandhoudingskosten voor nieuw te bouwen gemaal Oostoever als onderdeel van het project Natte Noordkop. Dit wordt toegevoegd aan het gemalenprogramma.
15. In het MJP 2025-2029 is ten onrechte een incidentele subsidie meerjarig opgenomen. Deze subsidie is in eerdere jaren ontvangen, verrekend en hiermee afgewikkeld. Om deze reden wordt dit in het MJP 2026-2030 gecorrigeerd.
16. Onderhoud stuwen/inlaten: toename objecten vanuit Wateropgave 1.0 en 1.5
17. Ons materieel/wagenpark wordt steeds meer elektrisch, waardoor een grotere behoefte ontstaat aan meer laadpalen, verspreid over ons werkgebied. Door extra laadpalen te plaatsen komt de beschikbaarheid van het wagenpark niet onder druk te staan.
18. Tot 2022 beschikten we over een eigen timmerman voor het molenonderhoud, waardoor de onderhoudskosten laag konden blijven. Nu moeten externe molenbouwers ingehuurd worden.
19. De kosten voor maaien natte profiel stijgen omdat naast het jaarlijkse maaionderhoud in toenemende mate sprake is van noodzakelijk meerjarig onderhoud, waaronder het vervangen van hekwerken, beschoeiingen en overige civieltechnische voorzieningen. Deze werkzaamheden zijn onvermijdelijk om de veiligheid en functionaliteit van het areaal op peil te houden. Bovendien verwachten we een stijging van de onderhoudskosten als gevolg van de invoering van de nieuwe gedragscode beheer en onderhoud, die strengere normen en richtlijnen met zich meebrengt. Echter is de impact nu nog niet goed in beeld te krijgen omdat de ecologische werkprotocollen hiervoor nog niet allemaal klaar zijn.
20. Voor het bonsai-project dat onder het programma Waterveiligheid 2030 valt zijn de subsidieopbrengsten en projectkosten aan elkaar gelijk. Het doel is om waterkeringensystemen in getijdenestuaria van Noordwest-Europa op de korte en lange termijn bestand te maken tegen klimaatverandering.
21. We verwachten hogere opbrengsten uit leges. Doordat er meer complexe aanvragen worden behandeld, zijn de leges die worden berekend hoger. Daarnaast wordt in 2025 besloten of de legesverordening 2023 moet worden aangepast om de kostendekkendheid te vergroten.

22. Een eerder opgelegde besparing wordt opgevangen met de twee volgende posten.
23. Inleveren budget samenwerking in de waterketen ter dekking van de hierboven genoemde stelpost.
24. Door procesoptimalisaties laat chemicaliëngebruik een dalende trend zien.
25. De kosten voor het onderhoud van software waren de afgelopen jaren structureel lager dan begroot en daarom is besloten deze vanaf 2027 naar beneden bij te stellen.
26. Beoordeling primaire keringen: de kosten dalen omdat wordt gewerkt aan de Tweede landelijke beoordelingsperiode (LBO-2). Hierbij kan naar verwachting meer dan eerder voorzien gebruik worden gemaakt van de reeds uitgevoerde onderzoeken en gegevens uit LBO-1.
27. De opbrengsten voor de dwanginvordering zijn de afgelopen jaren gestegen en de verwachting is dat dit structureel zal blijven. Dit heeft zowel te maken met de gestegen tarieven als het aantal dwanginvorderingen die worden opgelegd. Dit betekent meer opbrengsten zonder extra kosten.
28. Toetsing regionale keringen: binnen de nieuwe toetsingsronde wordt een andere benadering gekozen op basis van monitoring en specifieke relevante faalmechanismen. Hierdoor wordt een meer efficiënte en effectieve werkwijze toegepast waardoor de kosten lager uitkomen.
29. Door externe omstandigheden (verhoogde aandacht, eisen ten aanzien van (milieu)vergunningen door Omgevingsdienst vanuit de vereisten van de Omgevingswet) wordt voorzien dat zowel de advies- als de legeskosten de komende jaren toenemen. Voor het afhandelen van een vergunningstraject is externe hulp/inzet nodig. Doordat het vergunningsverleningsproces meer (betaalde) stappen gaat kennen, nemen de legeskosten toe.
30. In 2024 heeft een evaluatie van de kledingpakketten plaatsgevonden. Daaruit bleek dat sommige kledingpakketten niet voldoende assortiment hadden en dat er meer functies over een kledingpakket zouden moeten beschikken dan in eerste instantie bekend was. Door meer aandacht voor veiligheid, neemt de bewustwording van de collega's ook toe, dit zien we terug in de hoeveelheid aangeschafte persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) en veiligheidsschoenen.
31. Betreft de bijdrage aan de verkiezingen 2027. Deze is voor een te laag bedrag meegenomen in het vorige MJP. Het bedrag is de minimum-variant en gelijk aan de verkiezingen in 2023. De verwachting is dat de via de Unie doorbelaste kosten verhoogd worden. Dat nemen we mee als mutatie bij het MJP 2027-2031.
32. In 2027 wordt het WOO-programma afgerond. Voor de jaren 2028, 2029 en 2030 kunnen de opbrengsten en de kosten van WOO uit het MJP.
33. Bijdrage die we verwachten te ontvangen vanuit de separate afvalwaterstromen (SAWS) voor het verwerken van aangeboden afvalwater. Dit is een gevolg van de wijziging in de belastingwetgeving. Deze SAWS mogen met ingang van 2026 niet meer worden aangeslagen via de zuiveringsheffing maar via privaatrechtelijke overeenkomsten. Dit is in feite een verschuiving van opbrengsten.
34. Vanaf 2022 zijn de jaarlijkse softwarekosten (licenties) structureel met ruim 20% gestegen. De volgende oorzaken liggen hieraan ten grondslag:
 - De kortingen die we krijgen op grote contracten worden elk jaar minder. Denk bijvoorbeeld aan Microsoft. Deze grote contracten lopen in verband met schaalvoordelen via het Waterschapshuis (hWh). Op dit moment is hWh aan het onderhandelen over het contract voor de komende vier jaar. De verwachting is dat we wederom een aflopende korting krijgen. Desalniettemin zullen de kosten structureel hoog blijven
 - Grote leveranciers (zoals Broadcomm voor VMWare) blijven kostenstijgingen doorvoeren. De invloed van gezamenlijk inkopen via hWh is hierin beperkt. We kijken wel naar alternatieven voor bijvoorbeeld VMWare.
 - We gebruiken steeds meer licenties door onder andere meer collega's, maar ook door ingebruikname van nieuwe Cloud-applicaties vanwege de innovaties en projecten.
 - We gaan de komende periode ook gebruik maken van MS Azure, een cloud-infrastructuur van Microsoft waarmee we flexibel kunnen werken met grote bestanden die extreem veel

rekenkracht vergen. Die kosten zijn nu nog laag, maar in de MJP-periode stijgt dat gebruik, en de daarmee gepaard gaande kosten, door onder andere het gebruik van drones en bijbehorende dataverwerking. Niet alleen de virtuele servers in Azure, maar ook de dataverbinding van en naar Azure kosten geld.

35. Hogere energiekosten door toename verbruik en in 2030 voor Liander (netwerkkosten). Vanwege ontvlechting van de SDI en de rwzi Beverwijk moet de rwzi zichzelf gaan voorzien van elektriciteit en warmte. Vooral de inzet van warmtepompen en de nieuwe groen gas installatie zorgt voor een toename in het verbruik
36. Jaarlijks wordt er een suppletie-aangifte ingediend voor de btw naar aanleiding van de pro rata dat resulteert in een bate. Daarnaast is over de afgelopen jaren een gering bedrag aan vennootschapsbelasting (VPB) toe te rekenen aan VPB-activiteiten die geen relatie hebben met energie, waardoor de inschatting voor de toekomst een jaarlijkse bate is.
37. De kosten voor overname stedelijk water vallen lager uit, doordat er geen gemeenten meer zijn die stedelijk water willen overdragen.
38. Kapitaallasten (afschrijvingskosten). De verschillen vallen grotendeels binnen het effect Schoon water.
 - De hogere afschrijvingskosten in 2026 betreft een verschuiving van 2025 naar 2026 van de saneringskosten voor de rwzi Beverwijk. Deze worden direct in één jaar afgeschreven.
 - De lagere afschrijfkosten in 2027 komen met name omdat rwzi Wieringen en de groengasinstallatie op rwzi Zaandam een jaar later gereed worden gemeld.
 - De stijging voor de jaren 2028 tot en met 2030 is onder meer het gevolg van eerder gereed melden van het programma renovatie rwzi's; een hoger investeringsvolume in 2025 voor verzelfstandiging rwzi Beverwijk en als gevolg van investeringen voor het aanpassing van de beluchting op rwzi's.
39. Rentekosten en -opbrengsten. In het vorige MJP is uitgegaan van het aantrekken van een geldlening van € 155 miljoen per 1 januari 2026 en dekking via de roodstand van onze rekening courant. In de tussentijd is de rente gedaald en hoeven we op basis van de nieuwe inzichten pas in 2028 een lening aan te gaan. Hierbij is ook rekening gehouden met het vasthouden aan de betalingstermijn van 30 dagen in plaats van zo snel mogelijk betalen.
40. Voor het eerste jaar hebben we een te verwachten ontvangst van dividend NWB verwerkt.
41. Op 26 februari 2025 heeft het CPB de 'Actualisatie Verkenning middellange termijn tot en met 2033' gepubliceerd. Het inflatiepercentage over de directe kosten is naar beneden bijgesteld met 0,1%. Daartegenover hebben wij inflatie berekend over de toegenomen kosten. Per saldo resulteert dit in hogere kosten.

5.2 Bestuurlijke keuzes

In deze paragraaf worden de bestuurlijke mogelijkheden uiteengezet. Deze mogelijkheden worden geduid ten opzichte van het vorige MJP en kunnen ingegeven zijn door heroverweging van eerdere besluiten en bestuurlijke keuzes (discretionaire ruimte). In onderstaande tabel stellen wij vier bestuurlijke keuzes voor.

Nr.	Exploitatietekort (Bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I
	Voldoende water						
42	Nieuwe programmaperiode Ruimtelijke Adaptatie 2027-2033	-	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	S
	Crisisbeheersing						
43a	Basis op orde crisisbeheersing (groei van 4,11 fte vanaf 2026) extra personeelskosten	-0,5	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	S
43b	Hoger inhuurbudget vanaf 2027	-	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	S
43c	Exploitatiebudget Visie op crisisbeheersing	-	-0,9	-1,1	-1,1	-1,1	S
43	<i>Subtotaal</i>	-0,5	-1,8	-2,0	-2,0	-2,0	

Nr.	Exploitatietekort (Bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030	S/I
	Bestuur en organisatie						
44a	Versteving van toezichthoudende taak (groei van 4,5 fte vanaf 2026) extra personeelskosten	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	S
44b	Tijdelijk hoger inhuurbudget in 2026 en 2027 voor versteving van toezichthoudende taak	-0,35	-0,35	-	-	-	I
44c	5 auto's voor fte's voor het verstevingen van de toezichthoudende taak	-0,2	-	-	-	-	I
44	<i>Subtotaal</i>	-1,0	-0,8	-0,5	-0,5	-0,5	
45	Herbestemming Noorderpolderhuis	-1,75	-1,15	-	-	-	I
	Totaal	-3,2	-5,0	-3,7	-3,7	-3,8	

Toelichting op bestuurlijke keuzes:

42. Nieuwe programmaperiode Ruimtelijke Adaptatie 2027-2033

Op grond van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is het programma Ruimtelijke Adaptatie gestart om gericht te werken aan een klimaatbestendig en veerkrachtig Hollands Noorderkwartier in 2050. Het programma is gericht op activatie van gebiedspartners, kennisdeling, samenwerkingen aanjagen en kansen pakken. De eerste cyclus van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) is bijna ten einde. Klimaatverandering vraagt echter van ons een grotere impuls. Hoewel we ons al eeuwenlang aanpassen aan het water vraagt de huidige klimaatopgave door zijn omvang en snelheid om meer en om ingrijpendere maatregelen dan voorheen. Versneld beleid en aanpak is hard nodig. Een nieuwe programmaperiode is noodzakelijk om de doelen in 2050 te behalen. In opdracht vanuit het Rijk start in 2025 de nieuwe DPRA-cyclus. We voeren nieuwe klimaatstresstesten uit om kwetsbare locaties en de impact van klimaatverandering scherper in beeld te krijgen en voeren risicodialogen om tot nieuwe uitvoeringsagenda's te komen in de werkregio Noorderkwartier. De nieuwe uitvoeringsagenda's bieden vanaf 2026 voor HHNK een belangrijke basis voor verdere samenwerking en het klimaatbestendiger maken van ons (water)systeem. In de eerste programmaperiode (2022 t/m 2026) is vooral het laaghangende fruit geplukt. Nu wordt aan ons een grotere impuls gevraagd en is de inzet om meer grootschalige initiatieven van de grond te krijgen en om gericht kwetsbaarheden weg te nemen. Voor de nieuwe programmaperiode (2027 t/m 2033) is daarom een verdubbeling van het budget (€ 1,25 miljoen per jaar) noodzakelijk om de doelen in 2050 te behalen. Dit kost structureel € 1,25 miljoen vanaf 2027.

43. Basis op orde crisisbeheersing (groei van 4,11 fte vanaf 2026)

Na de evaluatie van de wateroverlast in 2021 is januari 2022 het programma CING opgestart. In januari 2024 zijn het programma CING en de crisisbeheerorganisatie (CBO) samengevoegd tot de afdeling CCB. In december 2024 is de Visie op Crisisbeheersing 2030 vastgesteld. De uitwerking van de visie in een uitvoeringsagenda is onderhanden en wordt in het najaar 2025 aan het algemeen bestuur voorgelegd met de daarvoor benodigde formatie en middelen. We richten ons in 2026 op het operationeel voorbereiden en voorbereid zijn op crisissituaties, inclusief het instandhouden van een CBO. Dit vraagt om opleiden, evalueren, verbeteren van draaiboeken en onderhouden en versterken van diverse netwerken. Dit vindt plaats in combinatie met optimalisaties vanuit programma CING. Het opbouwen en uitbouwen van risicomanagement en aansluiting bij regionale en interregionale netwerken op het gebied van crisisbestrijding wordt voortgezet. Om de basis op orde te brengen is het noodzakelijk om de uitvoerende personele capaciteit van 5,89 fte met ingang van 2026 uit te breiden met 4,11 fte naar 10 fte. Dit kost met ingang van 2026 € 0,5 miljoen per jaar wat stijgt met de loonsomstijging. Met ingang van 2027 is de voortzetting van het inhuurbudget nodig voor € 0,3 miljoen per jaar om flexibiliteit te hebben om in te kunnen spelen op onvoorziene omstandigheden. De kosten voor programma CING en CBO zijn in het MJP 2025-2029

opgenomen tot en met 2026. Om de werkzaamheden vanaf 2027 uit te kunnen voeren is het noodzakelijk deze budgetten te continueren. Voor 2027 zijn de kosten € 0,9 miljoen hoger en vanaf 2028 € 1,1 miljoen. Na uw besluit over de uitvoeringsagenda worden de eventueel aanvullende middelen voor 2027 en de jaren daarna verwerkt in het MJP 2027-2031.

44. *Versteving van toezichthoudende taak (groei van 4,5 fte vanaf 2026)*

Medio 2024 is het project 'Borging van de regie en inrichting Toezicht en Handhaving binnen HHNK' in gang gezet om de taakverdeling voor toezicht en handhaving te verduidelijken en de processen en werkwijzen te uniformeren om op deze wijze de kwaliteit en de effectiviteit hiervan te verhogen. Met name de werkzaamheden voor het VTH-toezicht zijn verspreid en vragen om specifieke deskundigheid en werkwijzen. Daarnaast zijn in het najaar 2024 het VTH-beleidsplan 2025-2029 en het VTH-uitvoeringsplan voor 2025 (UP2025) opgesteld. Tijdens de uitvoering van het project en het opstellen van de plannen is gebleken dat verschillende VTH-taken niet opgepakt (kunnen) worden binnen de huidige organisatiestructuur en capaciteit. Naast het feit dat we hierdoor niet voldoen aan de wettelijke vereisten (zorgtaak) kan deze situatie met name op langere termijn leiden tot risico's voor de waterbelangen. In de huidige situatie is er geen of nauwelijks ruimte voor:

- a. toezicht op informatieplichten
- b. toezicht op onvergunde/illegale zaken (actief toezicht)
- c. toezicht op/werkzaamheden voor vergunningverlening en toezicht voor maatregelen op het gebied van waterkwaliteit die mede gelieerd zijn aan het KRW-impulsprogramma 2024-2027
- d. borging van onze wettelijk verplichte VTH beleid- en uitvoeringscyclus (BIG-8) en projectbegeleiding.

Deze werkzaamheden zijn echter wel noodzakelijk om aan de wettelijke vereisten te voldoen. Een versteving van de toezichthoudende taak is noodzakelijk. We kunnen de beleidsmatige taken voor de borging van de BIG-8 beleidscyclus VTH inclusief projectbegeleiding intern oplossen middels een verschuiving van eerder toegekende formatie. De andere hierboven genoemde taken kunnen niet intern worden opgelost.

Dit kost structureel € 0,4 miljoen vanaf 2026 wat stijgt met de loonsomstijging. Het kost incidenteel totaal € 0,35 miljoen in 2026 en 2027.

45. *Herbestemming Noorderpolderhuis*

Op dit moment wordt het Noorderpolderhuis tijdelijk bewoond. Doordat een en ander verouderd is, kunnen er weinig activiteiten plaatsvinden. Een extern bureau heeft onderzoek gedaan naar een herbestemming. Wanneer het bestuur akkoord gaat met het uitvoeren van de basisvariant, is in 2026 en 2027 in totaal € 2,9 miljoen incidenteel benodigd om het Noorderpolderhuis te verbouwen naar de kwaliteitseisen van nu.

5.3 Onzekerheden

In deze paragraaf beschrijven we welke onzekerheden we nog zien en dat is gericht op de P.M. posten. Als die onzekerheden zich voordoen en financiële consequenties hebben nemen wij die mee in het volgende MJP. We zien hierbij de volgende ontwikkelingen gerangschikt per effect:

Waterveiligheid

- We stellen nieuw beleid op voor multifunctioneel gebruik van waterkeringen. De (financiële) gevolgen worden verkend en indien nodig meegenomen in het MJP 2027-2031.
- Voor VBK is inmiddels opdracht gegeven aan drie adviesbureaus om een hertoetsing uit te voeren van de niet prioritaire faalmechanismen. De definitieve oplevering is gepland voor juni 2025. Vanaf dan kan de definitieve scope van het programma vastgesteld worden en worden de (financiële) consequenties duidelijk. Mogelijk wordt een deel van de opgave als

niet kosteneffectief beschouwd en uitgesteld tot na 2030. Deze keus wordt 15 oktober 2025 aan het algemeen bestuur voorgelegd.

- Op dit moment loopt een onderzoek naar de mogelijke vervanging van de balgstuwkeringen Akersloot en West-Graftdijk. Hieruit volgt een advies aan het algemeen bestuur zodat besloten kan worden over een mogelijke herinvestering of vervanging van de balgstuwen. Mogelijke kosten voor vervanging of een alternatieve oplossing worden te zijner tijd onderdeel van de bestuurlijke keuze in het MJP.
- Het algemeen bestuur beslist medio 2025 over de voortzetting van het project Dijkkwartier. Afhankelijk van dit besluit en de bijhorende businesscase, wordt dit in het volgende MJP verwerkt en te zijner tijd nog in een investeringskrediet aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Voldoende water

- Beheerkosten nieuwe hoofdpst telemetrie is nu nog onduidelijk. Dit MJP is opgesteld op basis van de huidige beheerkosten. Tijdens de implementatie draaien een jaar lang twee systemen, namelijk TMX en het nieuwe systeem. Hierdoor zijn zeer waarschijnlijk tijdelijk dubbele lasten.
- Door de positie van het huidige kabinet over het onderwerp Water en Bodem Sturend, is het onduidelijk welke veranderingen gaan komen. De verwachting is dat meer inzet en budget (€ PM) benodigd zal zijn voor onder andere meer adviezen vanuit ons.

Gezond water

- In 2025 wordt gewerkt aan het opstellen van de peilbesluiten Zijpe en Callantsoog. Deze peilbesluiten worden voorgelegd aan het algemeen bestuur inclusief de benodigde uitvoeringsmaatregelen à € PM. Respectievelijk wordt deze in de eerste helft van 2026 ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd. Onder voorbehoud van procedures zoals ter inzage leggingen.
- In 2025 wordt gestart met het proces voor nieuwe planperiode KRW, zowel intern als op landelijk niveau. Dit vormt een bouwsteen voor continuering vanaf 2028. Hierover vindt in 2026 besluitvorming plaats. Daarbij wordt ook gekeken naar de benodigde formatieve inzet voor de nieuwe programmaperiode.
- Het Landbouwportaal 2.0 betreft de uitbreiding met niet-watergerelateerde thema's en een nieuwe *governance*. Afhankelijk van de besluitvorming hierover in 2025 wordt een Landbouwportaal 2.0 naar verwachting na 2026 opengesteld. Vooralsnog zijn de huidige bedragen doorgetrokken op basis van het huidige landbouwportaal. Dit kan worden bijgesteld na bestuurlijke besluitvorming over het Landbouwportaal 2.0.

Schoon water

- In 2025 vindt de beeld- en oordeelsvorming plaats over de grote verbouwing waterketen. Dit is de basis voor de uitvoeringsagenda. In 2026 vindt besluitvorming plaats en hieruit kunnen investeringen en exploitatielasten (inclusief personele capaciteit) voortvloeien die nu nog niet in het MJP opgenomen zijn. Een doorkijk na de planperiode 2026-2030 laat momenteel een ingeschatte investeringsportefeuille zien van € 1 tot € 1,5 miljard tot 2045.

Veilige (vaar)wegen

- De Haukesschutsluis is aan vervanging toe. We gaan de komende tijd onderzoeken of en met welke verdeelsleutel we met de provincie de sluis gaan vervangen.

Bestuur en organisatie

- In de cijfers is nog geen rekening gehouden met de cloudgang van het belastingenpakket. Dit komt doordat we nog in de voorbereidende fase zitten en het nog niet duidelijk is wat de omvang is van de kosten. Het is de verwachting dat dit in 2027 gaat spelen.

- Bepaalde kosten die nu gemaakt worden voor WOO (bijvoorbeeld software) lopen door na 2027. Hoe hoog dat is en door wie dit betaald wordt is nog niet duidelijk. Mocht in 2026 of 2027 van rijkswege de subsidie opnieuw worden toegekend voor een bepaalde periode, kan die in het betreffende MJP opgenomen worden, eventueel met daartegenover staande uitgaven.
- In de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel in 2028 wordt ook gekeken naar de overgang van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) naar een uniforme regeling als ieder ander. De Unie van Waterschappen is een onderzoek gestart om bij alle waterschappen inzicht te krijgen in de financiële gevolgen. Het gaat om duidelijkheid krijgen over of er voldoende voorziening is om de overgang te financieren. Dit is een PM post voor het MJP van 2027 en 2028.
- In 2025 wordt een nieuw Informatiebeleidsplan (IBP) 2026-2029 opgesteld. De financiële consequenties van dit beleidsstuk worden in MJP 2027-2031 opgenomen. Afhankelijk van de nog te maken keuzes kan dit invloed hebben op alle effecten.

5.4 Financiële uitgangspunten

In deze paragraaf worden de financiële uitgangspunten geschetst die de basis vormen voor onze begroting. De hier gepresenteerde informatie is een globaal uitgangspunt voor het opstellen van het MJP en de begroting. Daarbij sturen wij op het verband tussen de stand van onze bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie, de hoogte van en de ontwikkeling van de belastingopbrengsten en de schuld op lange termijn. Ons bestendig financieel beleid heeft de volgende uitgangspunten:

- We sturen op een gezonde financiële toekomst waarin we zo min mogelijk lasten doorschuiven naar de toekomst;
- De lasten willen we voor alle categorieën belastingbetalers beheersen, waarbij we streven naar een gelijkmatige verdeling over deze categorieën;
- Schommelingen binnen de belastingcategorieën zoveel mogelijk beperken;
- Structurele kostenstijgingen dekken door structurele opbrengstenstijgingen;
- Standen reserves niet negatief aan einde planperiode;
- De schuldpositie blijft binnen de bandbreedte van maximaal tweemaal de belastingopbrengst in 2040;
- Als de bestaande financiële middelen ontoereikend zijn, wegen we nieuw beleid en de extra ambities in relatie tot de financiële mogelijkheden met elkaar af;
- Aandeel kapitaallasten in de exploitatiebegroting maximaal 30%;
- Bij het aantrekken van leningen anticiperen we op de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) door in ons beleid de renterisiconorm en de kasgeldlimiet te verwerken;
- Per 1 januari 2026 verwachten we alle wegen te hebben overgedragen. Na de overdracht heffen we geen belastingen meer voor wegenbeheer. Doordat we nog aflopende kosten hebben, wordt de bestemmingsreserve wegenbeheer benut nadat we alle wegen hebben overgedragen;
- De geplande investeringsvolumes in de planperiode liggen gemiddeld op € 55 miljoen. Hoewel we onze investeringen zo realistisch mogelijk plannen in de tijd, hebben we in de praktijk soms te maken met uitloop door planvormingsprocedures van derden, zoals vergunningstrajecten bij omgevingsdiensten. De kapitaallasten hebben we daarom berekend met een investeringsplafond van € 40 miljoen. Uiteindelijk worden de werkelijke kapitaallasten meerjarig verwerkt;
- De gecorrigeerde inflatie is geactualiseerd op basis van de meest recente inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) van februari 2025. Hierdoor bedraagt de gecorrigeerde inflatie 3,1% voor het jaar 2026, 3,2% voor het jaar 2027, 2,9% voor de jaren 2028 en 2029 en 2,5% voor het jaar 2030.

5.5 Voorstel en tarieven

Hieronder geven wij de ontwikkeling van de stijging van de belastingopbrengsten en de reservepositie weer. Hierin zijn verwerkt de 'niet-beïnvloedbare ontwikkelingen' uit paragraaf 5.1 met de categorieën 1 tot en met 3 en de 'bestuurlijke keuzes' uit paragraaf 5.2 met de categorieën 4 en 5. Dit komt neer op een gewogen gemiddelde stijging over de MJP-periode van 4,4% tot 8,9%, reserves van € 32,2 miljoen eind 2030 en een schuld in 2040 van € 465 miljoen en een schuldratio van 1,0. Dit ziet er als volgt uit in tabelvorm:

Gemiddelde stijging belastingopbrengsten in %	2026	2027	2028	2029	2030
Watersysteemheffing	6,3	6,4	6,4	6,4	6,3
Zuiveringsheffing	12,2	12,2	12,2	12,2	2,0
Gewogen gemiddelde	8,6	8,8	8,9	8,9	4,4
Bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030
Watersysteemheffing	-7,9	-11,9	-9,1	0,4	7,3
Zuiveringsheffing	-52,4	-48,3	-31,7	0,1	22,5
Wegenheffing	3,9	2,9	2,6	2,5	2,5
Afrondingsverschil	-	-	-	-0,1	-0,1
Totaal	-56,4	-57,3	-38,2	2,9	32,2

Belastingprofielen

Bij onderstaande voorbeeldprofielen geeft de belastingdruk het volgende beeld:

Voorbeeldprofielen (bedragen x € 1)	Aanslag- bedrag 2025	Aanslag- bedrag 2026	Verande- ring in %
Eenpersoonshuishouden	208	224	7,9%
Eenpersoonshuishouden met eigen woning klein	314	337	7,4%
Meerpersoonshuishouden	365	402	10,2%
Meerpersoonshuishouden met eigen woning (€ 308.601)	471	515	9,3%
Meerpersoonshuishouden met eigen woning groot (€ 518.638)	543	591	9,0%
Procesindustrie	124.401	139.942	12,5%
Groothandel	1.939	2.117	9,2%
Klein bedrijf	524	574	9,5%
Agrarisch bedrijf (60 hectare)	8.674	8.832	1,8%
Natuurgebied (1.000 hectare)	6.430	6.800	5,8%

Stijgingen en dalingen in de profielen worden veroorzaakt door wijzigingen in belastingtarieven. Belastingtarieven kunnen wijzigen door een verandering in draagvlak (ve, WOZ-waarde et cetera) en een stijging of daling van de kosten die toegerekend worden aan de belastingtaak.

Bijlage 1. Financiële tabellen

1.1. Exploitatie naar effect

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening	Begro- ting	Meerjarenperspectief				
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Waterveiligheid	Lasten	66,6	70,9	62,4	63,7	65,6	66,8	78,3
	Baten	-7,8	-7,0	-6,0	-4,9	-3,2	-1,6	-1,0
	Afronding	-	-	-0,1	-	-	-	-
	Saldo	58,8	63,9	56,3	58,8	62,4	65,2	77,3
Voldoende water	Lasten	75,0	85,3	88,7	91,4	94,0	96,4	98,4
	Baten	-1,4	-1,0	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
	Afronding	-	-	-	-	-	-	-
	Saldo	73,6	84,3	87,8	90,5	93,1	95,5	97,5
Gezond water	Lasten	10,6	12,4	12,0	12,2	13,1	13,8	14,0
	Baten	-2,3	-0,2	-0,2	-0,2	-	-	-
	Afronding	-	-	-	-	-	-	-
	Saldo	8,3	12,2	11,8	12,0	13,1	13,8	14,0
Schoon water	Lasten	116,1	119,5	128,0	124,7	130,2	133,7	145,0
	Baten	-5,6	-6,9	-8,3	-7,4	-7,2	-7,2	-7,2
	Afronding	-	-	-	-	-	-	-
	Saldo	110,5	112,6	119,7	117,3	123,0	126,5	137,8
Veilige (vaar)wegen	Lasten	25,9	9,6	1,6	1,1	0,5	0,5	0,5
	Baten	-9,0	-3,6	-	-	-	-	-
	Afronding	-0,1	-	-	-	-	-	-
	Saldo	16,8	6,0	1,6	1,1	0,5	0,5	0,5
Crisisbeheersing	Lasten	3,4	3,3	4,0	4,4	4,5	4,6	4,7
	Baten	-	-0,3	-0,2	-0,2	-	-	-
	Afronding	-0,1	-	-	-	-	-	-
	Saldo	3,3	3,0	3,8	4,2	4,5	4,6	4,7
Bestuur en Organisatie	Lasten	54,5	54,5	64,4	67,7	65,3	67,1	69,1
	Baten	-25,5	-14,4	-12,4	-6,8	-6,5	-6,3	-4,4
	Afronding	-	-	-0,1	-	0,1	-	-
	Saldo	29,0	40,1	51,9	60,9	58,9	60,8	64,7
Totaal kosten en opbrengsten	Lasten	352,1	355,6	361,1	365,3	373,1	382,9	410,0
	Baten	-51,7	-33,4	-28,1	-20,4	-17,8	-16,0	-13,5
	Afronding	0,1	-	-	-	0,1	-	-
	Saldo	300,5	322,2	333,0	344,9	355,4	366,9	396,5
Algemene reserve		-	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie		36,6	24,2	16,7	0,9	-19,1	-41,1	-29,3
Waterschapsbelastingen		-273,7	-298,0	-316,3	-344,0	-374,5	-408,0	-425,8
Afronding		-	-	-	-	-	-	-
Totaal ('-' is voordelig)		-9,8	-	-	-	-	-	-

In zijn algemeen stijgen de kosten in de MJP periode. De voornaamste oorzaak is de inflatie op goederen en diensten en de loonsomstijging. De extra stijging in 2030 komt door de verhoging van de solidariteitsbijdrage HWBP en het verantwoorden van het programma renovatie rwzi's onder de exploitatie in plaats van investeringen vanwege aangepast financiële wet- en regelgeving.

1.2. Lopende en voorgenomen investeringen naar effect

Investeringsen (bedragen x € 1 miljoen)	Jaarrekening	Begroting	Meerjarenperspectief				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Waterveiligheid	3,7	2,7	11,9	11,9	17,7	2,2	1,2
Voldoende water	1,9	4,6	7,9	9,6	9,0	7,6	7,4
Gezond water	1,1	2,2	9,7	11,4	-	-	-
Schoon water	25,3	29,0	34,8	41,0	35,4	26,3	24,5
Veilige (vaar)wegen	-	-	-	-	-	-	-
Crisisbeheersing	-	-	-	-	-	-	-
Bestuur en Organisatie	1,7	2,7	0,8	0,8	0,5	0,7	0,6
Afronding	-	-	-	-	-	-0,1	-0,1
Totaal	33,7	41,2	65,1	74,7	62,6	36,7	33,6

In de MJP periode ligt het gemiddelde investeringsvolume op € 54,5 miljoen en dit is hoger dan het MJP 2025-2029. De bijzonderheden zijn:

- Voor Waterveiligheid zijn er verschuivingen in het HWBP tussen de jaren 2027 en 2028.
- Voldoende water door een stijging van met name windenergie vanuit het KEP.
- Infrastructuur Natte Noordkop zorgt bij Gezond water voor een stijging.
- Het vervangen van beluchting op de rwzi's is bij Schoon water opgenomen. Ook zijn de kosten voor het vernieuwen van de rwzi Wieringen en de centrale slibgisting rwzi Geestmerambacht hoger. De uitgaven voor de grote verbouwing maken in de periode 2028 t/m 2030 een relatief oplopend deel uit van de investeringen in dit effect. Dit loopt vooruit op de eerder genoemde verwachte investeringen na de planperiode.

Bij de investeringen houden we rekening met een realisatiepercentage dat afhankelijk is van de fase van een project. Een project in de voorbereidingsfase heeft bijvoorbeeld een lager realisatiepercentage dan een project in de uitvoeringsfase.

De kapitaalslasten zijn berekend met een investeringsplafond van € 40,0 miljoen per jaar op basis van ervaringscijfers. Als dit plafond niet toereikend is, leidt dit in de toekomst tot hogere rente- en afschrijvingskosten. Deze worden meegenomen in een toekomstig MJP. Via de concernrapportages wordt het algemeen bestuur tussentijds geïnformeerd over de voortgang en uitgaven van de investeringen.

1.3. Raming belastingopbrengsten

De gemiddelde stijging van de belastingopbrengsten is nagenoeg hetzelfde gebleven ten opzichte van het vorige MJP 2025-2029. De nieuwe stijging is 8,6% in 2026, 8,8% in 2027, 8,9% in 2028 en 2029 en 4,4% in 2030. De gevolgen van deze ontwikkelingen voor de stijging van de belastingopbrengsten zijn:

Belastingopbrengsten (bedragen x € 1 miljoen)	2026 %	2026 €	2027 %	2027 €	2028 %	2028 €	2029 %	2029 €	2030 %	2030 €
Watersysteemheffing	6,3	186,2	6,4	198,1	6,4	210,8	6,4	224,3	6,3	238,4
Zuiveringsheffing	12,2	130,0	12,2	145,9	12,2	163,7	12,2	183,6	2,0	187,3
Gewogen gemiddelde	8,6	-	8,8	-	8,9	-	8,9	-	4,4	-
Totaalbedragen	-	316,2	-	344,0	-	374,5	-	407,9	-	425,7

De stijgingspercentages van de twee individuele belastingtaken zijn verschillend en worden hierboven meerjarig weergegeven. In 2026 wordt, vanwege het beëindigen van onze wegentaak, geen belasting geheven voor de wegenheffing.

1.4. Reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen ontwikkelen zich als volgt:

Reserves (bedragen x € 1 miljoen)	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Algemene reserve	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6
Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie:							
Watersysteembeheer	7,4	-3,9	-7,9	-11,9	-9,1	0,4	7,3
Zuiveringsbeheer	-27,8	-41,4	-52,4	-48,3	-31,7	0,1	22,5
Wegenbeheer	4,9	5,6	3,9	2,9	2,6	2,5	2,5
Afronding	-	-	-	-	-	-0,1	-0,1
Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	-15,5	-39,7	-56,4	-57,3	-38,2	2,9	32,2
Overige bestemmingsreserves	35,4	30,6	28,6	26,9	25,4	24,3	23,4
Afronding	-	0,1	-	-	-	-	-
Totaal reserves	35,5	6,6	-12,2	-14,8	2,8	42,8	71,2

Voorzieningen (bedragen x € 1 miljoen)	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Voorzieningen	26,1	21,6	24,2	28,0	28,2	32,2	34,1

De algemene reserve is gekoppeld aan het weerstandsvermogen en is constant in de MJP periode (nadere toelichting in paragraaf 1.7).

De bestemmingsreserves voor tariefseglisatie muteren jaarlijks met het verschil tussen belastingopbrengsten en de lasten. Onze belastingtarieven schommelen niet waardoor de reserves voor watersysteembeheer en zuiveringsbeheer in het begin van de MJP periode negatief staan en vanaf 2029 weer positief zijn.

De overige bestemmingsreserves worden gebruikt om de kosten van investeringen en maatregelen te dekken zodat belastingtarieven minder hoeven te stijgen. Iedere reserve heeft zijn eigen verloop. De voorzieningen muteren volgens de jaarlijks geactualiseerde meerjarenraming of actuariële berekening.

1.5. Schuldenontwikkeling

Schuldopbouw	2040
Omvang schuld	€ 465 miljoen

Schuldopbouw	2040
Verhouding kapitaallasten/totale lasten	9,6%
Verhouding omvang schuld/belastingopbrengst	1,0

In het coalitieprogramma 2023-2027 maximeren we de schulden op tweemaal de belastingopbrengst. Voor de jaren 2030 tot en met 2040 is het gemiddelde jaarlijkse investeringsvolume berekend op € 40 miljoen. Bij het aantrekken van leningen anticiperen we op de Wet Hof (Houdbare Overheidsfinanciën) door in ons beleid de renterisiconorm en de kasgeldlimiet te verwerken.

De schuld in 2040 is in dit MJP op basis van de huidige keuzes afgenomen met ruim € 200 miljoen ten opzichte van het MJP 2025-2029. Dit komt door de hogere waterschapsbelastingen in 2028 en 2029 die structureel doorlopen tot en met 2040 en uitgaven ten laste van de voorziening voor onderhoud aan persleidingen en rioolgemaal die verschuiven na 2040. Bovenstaande tabel laat zien dat ook in 2040 de schuld binnen de gestelde norm blijft.

In de MJP periode is het noodzakelijk om lang geld aan te trekken en gebruik te maken van de roodstand op onze rekeningcourant. We hebben gerekend met het aantrekken van een lening van € 60 miljoen begin 2028.

1.6. Geprognosticeerde balans

Op basis van ons financiële beleid, de jaarstukken 2024, de begroting 2025 en de ontwikkelingen in de MJP periode is dit de verwachting voor onze balanspositie.

Activa (bedragen x € 1 miljoen)	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Vaste activa					
(Im)Materiële vaste activa	499,0	539,9	566,2	566,5	563,9
Financiële vaste activa	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Vlottende activa					
Liquide middelen	-	-	-	-	-
Kortlopende vorderingen en overlopende activa	223,0	135,5	157,6	122,9	113,6
<i>Afronding</i>	0,1	-	0,1	0,1	0,1
Totaal activa	724,6	677,9	726,4	692,0	680,1
Passiva (bedragen x € 1 miljoen)	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Vaste passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserves	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6
Bestemmingsreserves tariefsegalisatie	-56,4	-57,3	-38,2	2,9	32,2
Overige bestemmingsreserves	28,6	26,9	25,4	24,3	23,4
Voorzieningen	24,2	28,0	28,2	32,2	34,1
Vaste schulden	622,5	555,7	552,3	486,8	423,3
Vlottende passiva					
Liquide middelen	16,2	35,1	69,0	56,2	77,5
Netto vlottende schulden en overlopende passiva	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0
<i>Afronding</i>	-0,1	-0,1	0,1	-	-
Totaal passiva	724,6	677,9	726,4	692,0	680,1

1.7. Ontwikkeling kengetallen

In deze paragraaf lichten wij de onderstaande kengetallen inclusief de onderlinge samenhang nader toe.

Kengetallen	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Ratio weerstandsvermogen	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Netto schuldquote	1,3	1,3	1,0	0,9	0,7
EMU-saldo (x € 1mln)	-43,8	-38,7	-7,5	44,6	33,9
Kapitaallasten / begrotingstotaal	12,0%	10,6%	10,8%	10,2%	9,7%
Stijging belastingopbrengst	8,6%	8,8%	8,9%	8,9%	4,4%

Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen geeft het financieel restrisico. Dit zijn alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het afzetten van de algemene reserve tegen het financieel restrisico geeft inzicht of de risico's voldoende afgedekt zijn. In de Kadernota Risicomanagement 2022 hebben we een bandbreedte van de weerstandsratio tussen 1,4 en 2,0 vastgesteld. We berekenen de ratio voor het weerstandsvermogen als volgt:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} = \text{Algemene reserve}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{minimaal } 1,4 / \text{maximaal } 2,0$$

De algemene reserve bedraagt € 15,6 miljoen. De risico's zoals onderkend in de eerste concernrapportage 2024 hebben een structureel karakter en de benodigde meerjarige weerstandscapaciteit bedraagt € 11,0 miljoen. Dit komt uit op een ratio weerstandsvermogen van 1,4 en valt hierdoor binnen de eerder genoemde bandbreedte.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen de schulden minus de direct opeisbare bezittingen ten opzichte van onze totale baten. Dit is een andere berekening dan onder 1.6 genoemde verhouding omvang schuld/belastingopbrengst uit het coalitieprogramma 2023-2027. In het coalitieprogramma 2023-2027 maximeren we de schulden op tweemaal de belastingopbrengst. De onderstaande tabel laat zien dat voor 2026 de netto schuld 1,3 maal de totale baten is en dat dit in de MJP periode langzaam afloopt tot 0,7. De berekening van deze netto schuldquote wijkt af van de verhouding omvang schuld/belastingopbrengst. Hierin wordt de omvang van de bruto schuld vergeleken met een deel van de baten, namelijk alleen de belastingopbrengsten. De berekening van de netto schuldquote is een verdieping op de huidige berekening van de schuldenomvang.

Berekening netto schuldquote (bedragen x € 1 miljoen)	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Vaste schulden (A)	622,5	555,7	552,3	486,8	423,3
Overlopende passiva (B)	74,0	74,0	74,0	74,0	74,0
Liquide middelen (C)	-	-	-	-	-
Financiële vaste activa (D)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Liquide middelen (E)	16,2	35,1	69,0	56,2	77,5
Overlopende activa (F)	223,0	135,5	157,6	122,9	113,6

Berekening netto schuldquote (bedragen x € 1 miljoen)	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Totale baten (G)	342,3	362,7	390,8	422,2	438,4
Netto schuldquote (A+B-C-D-E-F)/G x 100%	1,3	1,3	1,0	0,9	0,7

EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. Binnen de Europese Unie is het een indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën.

Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (ook wel overheidstekort genoemd) van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Om ervoor te zorgen dat het Nederlandse tekort binnen de gestelde norm van 3% blijft, is de Wet Hof ingesteld. Hierin is bepaald dat de waterschappen maximaal 0,05% mogen bijdragen aan dit tekort. De berekening van ons EMU-saldo inclusief de norm is weergegeven in onderstaande tabel.

EMU-saldo (bedragen x € 1 miljoen)	2026	2027	2028	2029	2030
EMU-exploitatieresultaat	-18,8	-2,6	17,7	40,0	28,4
Invloed investeringen	-28,6	-40,8	-26,4	-0,3	2,6
Invloed voorzieningen	3,5	4,7	1,2	4,9	2,9
Afronding	0,1	-	-	-	-
EMU-saldo	-43,8	-38,7	-7,5	44,6	33,9
EMU-norm	-54,2	-55,0	-55,8	-56,5	-56,5

Omdat wij een 'baten en lasten' stelsel hanteren corrigeren wij het exploitatieresultaat voor de invloed van investeringen en voorzieningen om tot het EMU-saldo te komen. Het EMU-saldo blijft binnen de gestelde norm waarmee we een gezonde financiële positie hebben vanuit de invalshoek van inkomsten en uitgaven.

Kapitaallasten / begrotingstotaal

Voor de wendbaarheid van de begroting hanteren wij een norm van maximaal 30% van de kapitaallasten in onze exploitatiebegroting. Dit geeft aan in hoeverre een deel van onze kosten vastligt. In de MJP periode loopt dit percentage af van 12,9% naar 10,0% en geeft aan dat we onze begroting op dat vlak meer wendbaar wordt.

Stijging belastingopbrengst

De stijging van de belastingopbrengsten is een indicator voor de lastendruk. In de MJP periode stijgen de belastingopbrengsten met gemiddeld 7,9% en zijn onze bestemmingsreserves voor tariefsegregalisatie vanaf 2029 weer positief.

Onderlinge samenhang kengetallen

De ratio weerstandsvermogen laat zien dat wij een buffer hebben om de financiële gevolgen op te vangen van risico's die zich voordoen. Dit voorkomt dat de lastendruk in enig jaar fors stijgt als risico's optreden. Wij zijn een kapitaalintensieve organisatie en vinden het van belang dat onze lasten niet teveel naar de toekomst doorschuiven zodat het ook dan betaalbaar blijft. Daarnaast willen wij voldoende wendbaar blijven en zijn voldoende liquide middelen nodig om aan onze betalingsverplichtingen te voldoen. De kengetallen kapitaallasten/begrotingstotaal, EMU-saldo en netto schuldquote bewegen in dezelfde richting en laten zien dat we nu al voldoen en dat dit in de toekomst verder zal verbeteren.

1.8. Grondslagen

Grondslagen	2026	2027	2028	2029	2030
Inflatie op goederen en diensten	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	2,0%
Loonsomstijging	4,2%	4,2%	3,6%	3,6%	3,1%
Gecorrigeerde inflatie (gewogen gemiddelde van inflatie goederen en diensten en loonsomstijging)	3,1%	3,2%	2,9%	2,9%	2,5%
Omslagrente	1,08%	1,17%	1,40%	1,64%	1,62%

De ontwikkeling van de inflatie is door het Centraal Planbureau naar beneden bijgesteld. Dit heeft geleid tot een verlaging in de gecorrigeerde inflatie. De loonsomstijging voor 2026 en 2027 is inclusief het effect van het onderhandelingsresultaat cao 2025 en 2026. Voor de jaren 2030 tot en met 2040 zijn de investeringen opgenomen op basis van een gemiddeld investeringsvolume van € 40,0 miljoen.

1.9. Incidentele baten en -lasten

Incidentele baten

We ontvangen renteopbrengsten als vergoeding voor de liquide middelen in het schatkistbankieren en zijn voor 2026 uitgegaan van € 1,0 miljoen aan opbrengsten in het effect Bestuur en organisatie. In het eerste jaar hebben we een te verwachten ontvangst van dividend NWB verwerkt van € 4,7 miljoen.

Incidentele lasten

We hebben in 2027 een bijdrage aan de verkiezingen opgenomen. Het bedrag van € 0,9 miljoen is de minimum-variant en gelijk aan de verkiezingen in 2023.

In 2026 hebben we € 1,2 miljoen opgenomen en 2027 € 0,6 miljoen als gevolg van notariële kosten voor de reeds in beheer overgedragen wegen en inzet van de post onvoorzien voor overdracht wegen.

1.10. Verbonden partijen

In onderstaande tabel wordt per effect aangegeven van welke verbonden partij gebruik wordt gemaakt om het betreffende effect te realiseren:

Effect	Verbonden partij
Waterveiligheid	Muskusrattenbestrijding
Voldoende water	BV Baggerzorg
Gezond water	Waterproef
Schoon water	- Waterproef - Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking - Aquaminerals
Veilige (vaar)wegen	-
Crisisbeheersing	-
Bestuur en Organisatie	- Nederlandse Waterschapsbank - Bank Nederlandse Gemeenten - Het Waterschapshuis

Effect	Verbonden partij
	• Unie van Waterschappen • Vereniging werken voor waterschappen

1.11. Uitvoeringsinformatie

De voorliggende uitvoeringsinformatie is bedoeld ter verdieping. Onderstaande tabel geeft meer inzicht in de lopende en voorgenomen investeringen. Daarnaast wordt deze tabel gebruikt bij de informatieverstrekking aan derden (CBS) en de bedrijfsvergelijking met andere waterschappen. Voor dit laatste punt biedt de Waterschapsspiegel meer detailinformatie.

Investerings (bedragen x € 1 miljoen)		Meerjarenperspectief				
		2026	2027	2028	2029	2030
Planvorming	Bruto	17,8	21,1	6,1	8,9	12,4
	Bijdrage	-8,2	-9,2	-	-	-
	Afronding	-	-	-	-	-
	Netto	9,6	11,9	6,1	8,9	12,4
Aanleg en onderhoud waterkeringen	Bruto	122,5	120,2	73,2	10,2	0,1
	Bijdrage	-111,9	-109,4	-56,6	-9,1	-0,1
	Afronding	0,1	0,1	-0,1	-0,1	-
	Netto	10,7	10,9	16,5	1,0	-
Inrichting en onderhoud watersystemen	Bruto	9,5	11,8	7,9	7,6	7,4
	Bijdrage	-	-	1,1	-	-
	Afronding	-	-	-	-	-
	Netto	9,5	11,8	9,0	7,6	7,4
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	Bruto	34,9	39,7	30,5	18,6	13,3
	Bijdrage	-0,4	-0,4	-	-	-
	Afronding	-	-	-	-	-
	Netto	34,5	39,3	30,5	18,6	13,3
Overig	Bruto	0,8	0,8	0,5	0,7	0,6
	Bijdrage	-	-	-	-	-
	Afronding	-	-	-	-	-
	Netto	0,8	0,8	0,5	0,7	0,6
Afronding		-	-	-	-0,1	-0,1
Totaal netto investeringen		65,1	74,7	62,6	36,7	33,6

